

จดหมายข่าว

หอภาพยนตร์

ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๗๙ มกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

FILM ARCHIVE NEWSLETTER ISSN : 2228-9402

คุณวาทน์-ทองปอนด์
คู่ชีวิตหนังไทย

สวัสดิ์
ปีใหม่
๒๕๖๗

จดหมายข่าวหอภาพยนตร์ฉบับปีใหม่ ขึ้นปกด้วยภาพสี่ส่นสดใสตั้ง ส.ค.ส. เป็นรูปถ่ายในวันวานของคู่ชีวิตผู้ยืนหยัดต่อสู้ในโลกหนังไทยร่วมกันจนเป็นตำนานหนึ่งคือ วิจิตร คุณาวุฒิ คนทำหนังในนาม “คุณาวุฒิ” ผู้ล่วงลับ ที่หอภาพยนตร์จะมีทั้งโปรแกรมภาพยนตร์และนิทรรศการในวาระ ๑๐๑ ปี ชาตกาล ในช่วงต้นปีนี้อีกหนึ่งนั่นคือ ทองปอนด์ คุณาวุฒิ ผู้เป็นดั่งลมใต้ปีกให้คุณาวุฒิสร้างสรรค์ผลงานคุณภาพหลายเรื่อง และเป็นตัวแทนของผู้หญิงในวงการหนังไทยยุคที่ยังเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในฐานะผู้อำนวยการสร้าง

แม้จดหมายข่าวจะมีหน้าที่บอกเล่าข่าวสารความเคลื่อนไหวของหน่วยงานเป็นหลัก แต่ในยุคสมัยที่สิ่งพิมพ์เกี่ยวกับภาพยนตร์เกือบจะสูญพันธุ์กองบรรณาธิการจึงพยายามสอดแทรกสาระควบคู่ไปด้วย ท่านจึงจะได้อ่านทั้งแนวคิดของศิลปินที่มาสร้างงานศิลปะว่าด้วยฟิล์ม ๑๖ มม. อ่านประเด็นการเมืองระหว่างปาเลสไตน์กับอิสราเอล ผ่านหนังสือในห้องสมุดฯ อ่านเรื่องหนึ่งบ้านของนักเขียนใหญ่ อาจินต์ ปัญญพรรค์ และอื่น ๆ อีกมากมายไปพร้อม ๆ กับเรื่องราวความเป็นมาและกันไปในรอบ ๒ เดือนของหอภาพยนตร์

ก่อนจบปี ๒๕๖๖ หอภาพยนตร์ขอแสดงความอาลัยต่อนักแสดงรุ่นใหญ่มานพ อัศวเทพ ผู้จากไปเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ในขณะที่เดียวกันก็ขอร่วมอวยพรให้ผู้อ่านทุกท่านประสบแต่สิ่งที่ดีทั้งปวงปรารถนาในปี ๒๕๖๗ ศักราชแห่งการครบรอบ ๔๐ ปี หอภาพยนตร์

สารบัญ

รายงาน

- คิดใหม่ สร้างใหม่ พันฟู บรรยากาศเทศกาล ภาพยนตร์วิทยาศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ ครั้งที่ ๑๙ หน้า ๑
- ประมวลกิจกรรม เดือนตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๖ หน้า ๒
- ศรีสะเกษ-อุบลราชธานี ๖ ปีที่รอคอย หน้า ๔
- บันทึกของคณะฝึกงานจากอินโดนีเซีย หน้า ๖

ห้องสมุดและโสตทัศนสถาน เชิด ทรงศรี

- ปาเลสไตน์-อิสราเอล ภาพยนตร์ในพื้นที่ความขัดแย้ง หน้า ๘

คลังอนุรักษ์

- หนังสือบ้าน เดอะซีรีส์ ๓: กรูหนังบ้าน อาจินต์ ปัญญพรรค์ หน้า ๑๐

นิทรรศการและพิพิธภัณฑ์

- Leave Us to Complete the Films นิทรรศการใหม่ที่ปล่อยให้คนดูเติมเต็มช่องว่าง หน้า ๑๒

กิจกรรม

- ๑๐๑ ปี เศรษฐีตุ๊กตาทอง วิจิตร คุณาวุฒิ หน้า ๑๔
- Open World Cinema ที่งาน Thailand Biennale, Chiang Rai 2023 หน้า ๑๕
- ลานดารา ดาวดวงที่ ๒๐๐ สดใส พันธุมโกมล หน้า ๑๙

โปรแกรมฉายภาพยนตร์

หน้า ๒๐

ปรัชญา: ภาพยนตร์ยังให้เกิดปัญญา

วิสัยทัศน์: ปฏิบัติการอนุรักษ์ได้มาตรฐาน แฝงขยายงานวิชาการและบริการบริหารจัดการด้วยธรรมาภิบาล

พันธกิจ: ๑. แสวงหา คัดเลือก ภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน และสิ่งเกี่ยวเนื่อง เพื่อเก็บรักษาเป็นทรัพย์สินทางปัญญาและมรดกศิลปวัฒนธรรมของชาติ
๒. วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ต่าง ๆ ด้านภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน และสิ่งเกี่ยวเนื่อง
๓. บริการสาธารณะเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และส่งเสริมเผยแพร่ให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดจากภาพยนตร์ สื่อโสตทัศน และสิ่งเกี่ยวเนื่อง

ปณิธาน: จะสร้างสรรค์และสนับสนุนให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดจากภาพยนตร์

ที่ปรึกษา: ชลิดา เอื้อบำรุงจิต สันติชัย โชติรสเศรณี ก้อง ฤทธิ์ดี **กองบรรณาธิการ:** อรวรรณ ขวศิลป์ ภาคภูมิ ธรรมศรี พุทธพงษ์ เจียมรัตติัญญู อดิพงษ์ ก่อสกุล นิศานาด ไททองคำ **กองจัดการ:** ฝ่ายเผยแพร่ หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) **พิสูจน์อักษร:** ชนเนตร ลอยครุฑ **ออกแบบรูปเล่ม:** พิชรินทร์ เอกอ่อนแสง **เจ้าของผู้พิมพ์/ผู้โฆษณา:** หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) กระทรวงวัฒนธรรม ๙๔ หมู่ ๓ พุทธมณฑล สาย ๕ นครปฐม ๗๓๑๗๐ โทรศัพท์ ๐-๒๔๘๒-๒๐๑๓-๑๔, ๐๘-๑๕๕๐-๘๗๑๖ **จัดพิมพ์ที่:** บริษัท กรีน โลฟ พรินติ้ง เฮาส์ จำกัด **จำนวนพิมพ์:** ๗,๐๐๐ เล่ม **ISSN:** ๒๒๒๘-๙๔๐๒ ขอสงวนลิขสิทธิ์ จดหมายข่าวหอภาพยนตร์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

fiaf

หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)
เป็นสมาชิกของสมาพันธ์หอภาพยนตร์ระหว่างชาติ
(International Federation of Film Archives)

สมัครสมาชิก แก๊ซที่อยู่ หรือยกเลิกจดหมายข่าวหอภาพยนตร์
ได้ที่ <http://bit.ly/fapotnewsletter>
ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการจัดส่ง

ดาวน์โหลดจดหมายข่าวหอภาพยนตร์
ฉบับย้อนหลังได้ที่ <https://fapot.or.th/main/information/newsletter>

รายงาน
เทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์
เพื่อการเรียนรู้ ครั้งที่ ๑๗
22 พฤศจิกายน - 9 ธันวาคม 2566
ณ หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)
คิดใหม่
สร้างใหม่
ฟื้นฟู
#GeneraConstrution

คิดใหม่ สร้างใหม่ ฟื้นฟู

บรรยากาศเทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์ เพื่อการเรียนรู้ ครั้งที่ ๑๗

ทีมงานโรงหนังโรงเรียน

ช่วงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน - ๙ ธันวาคม ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) ร่วมกับสถาบันเกอเธ่ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.) จัดเทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์เพื่อการเรียนรู้ ครั้งที่ ๑๗ ในหัวข้อ “ฟื้นฟูระบบนิเวศ” ขึ้น โดยใช้พื้นที่ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาทั่วประเทศและหอภาพยนตร์เป็นพื้นที่ในการจัดฉาย ซึ่งหอภาพยนตร์ได้จัดฉายภาพยนตร์จาก ๑๖ ประเทศทั่วโลก จำนวนมากกว่า ๓๐ เรื่อง ให้กับคณะนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนบุคคลทั่วไป โดยได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี มีการจัดกิจกรรมให้กับคณะนักเรียนทั้งสิ้น ๑๓ รอบ จาก ๗ โรงเรียน รวม ๑,๔๔๗ คน ซึ่งเดินทางมาจากนครปฐม, กรุงเทพมหานคร, นนทบุรี, สมุทรสาคร รวมไปถึงชลบุรี นอกจากกิจกรรมสำหรับนักเรียนแล้วยังมีการจัดฉายภาพยนตร์ให้กับบุคคลทั่วไปทั้งสิ้น ๗ รอบ ๕ โปรแกรม รวม ๑๘๒ คน อีกด้วย

กิจกรรมเทศกาลภาพยนตร์วิทยาศาสตร์ฯ ครั้งนี้เป็นกิจกรรมที่ครูได้นำนักเรียนออกมาเรียนรู้เรื่องราววิทยาศาสตร์รอบตัวนอกห้องเรียน ได้เห็นความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อม การฟื้นฟู อนุรักษ์ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า โดยตระหนักถึงความสัมพันธ์และคุณค่าของสรรพสิ่งรอบตัวผ่านภาพยนตร์ น้อง ๆ นักเรียนได้เล่นเกมส่งเสริมการเรียนรู้พร้อมเพื่อน ๆ พ่อแม่ผู้ปกครองได้งมมือลูกหลานมาชมภาพยนตร์เพื่อการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ร่วมกัน เป็นกิจกรรมส่งท้ายปี ๒๕๖๖ ที่สร้างรอยยิ้มและสีสันให้หอภาพยนตร์อย่างสวยงาม

ประมวลกิจกรรมเดือนตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๖

๒๘ ตุลาคม

หอภาพยนตร์ จัดกิจกรรม วันหนังบ้าน ครั้งที่ ๑๔ Home Movie Day 2023 จัดฉายหนังบ้านที่ถ่ายทำด้วยฟิล์ม ๙.๕ มม. ของ John Libbey บรรณาธิการวารสารภาพยนตร์ชาวอังกฤษ พร้อมกับบอกเล่าความทรงจำด้วยตัว John Libbey เอง และภาพยนตร์ส่วนพระองค์ของ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ ด้วยฟิล์ม ๑๖ มม. และฟิล์ม ๘ มม. พร้อมสนทนากับพระธิดา หม่อมราชวงศ์นิรุตติ จักรพงษ์ ผู้มอบฟิล์มภาพยนตร์ชุดนี้ให้หอภาพยนตร์อนุรักษ์

๑๖ พฤศจิกายน

สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศส ประจำประเทศไทย ร่วมกับ Sawasdee France และ หอภาพยนตร์ จัดฉายภาพยนตร์ เรื่อง *Rien à foutre* และสนทนาหลังชมภาพยนตร์กับผู้กำกับและคนเขียนบท เอ็มมานูเอล มาร์ (Emmanuel Marre) และ จูลี เลอคูสตร์ (Julie Lecoustre) ณ โรงภาพยนตร์ศาลาศินีมา

๒๐ พฤศจิกายน

หอภาพยนตร์ ร่วมกับ ชมรมสมองใสใจสบาย ศูนย์ดูแลภาวะสมองเสื่อม โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย และบริษัทชีวมิติวิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด จัดฉายภาพยนตร์ในกิจกรรมภาพยนตร์กับผู้สูงอายุครั้งที่ ๔๗ เรื่อง *Where the Crawdads Sing* ปมรักในบึงลึก พร้อมสนทนาหลังชมภาพยนตร์กับ คุณหญิงจางจันศรี หาญเจนลักษณ์, รศ.นพ.สุเชริญ ตั้งวงษ์ไชย และ กนกวรรณ กนกนางวงศ์ ดำเนินรายการโดย สันติชัย โชติรสเศรณี ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

๒ พฤศจิกายน

ยงยุทธ ทองกองทุน ผู้อำนวยการฝ่ายคอนเทนต์ ประจำประเทศไทย บริษัท Netflix พร้อมด้วย นนทรีย์ นิมิบุตร ผู้กำกับภาพยนตร์ เรื่อง *มนต์รักนักพากย์* ได้เดินทางมามอบรถหนังเร่ขายยาที่ใช้ในการถ่ายทำ *มนต์รักนักพากย์* ให้กับหอภาพยนตร์เพื่อจัดแสดง โดยมี โดม สุขวงศ์ นักอนุรักษ์ภาพยนตร์เกียรติคุณ และ ก้อง ฤทธิดี รองผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ เป็นตัวแทนรับมอบในวันดังกล่าว และนอกจากรถหนังเร่ขายยา Netflix ยังได้มอบสิ่งเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ อาทิ โปสเตอร์หนังเก่า แสตมป์ พร้อมโปสเตอร์จากภาพยนตร์ โครงไม้รูปเหมือน มิตร ชัยบัญชา และ เสื้อผ้าที่นักแสดงใส่ในการถ่ายทำ ให้แก่หอภาพยนตร์เพื่อเก็บรักษาและจัดแสดงต่อไป

๒๒ พฤศจิกายน

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หอภาพยนตร์ร่วมต้อนรับผู้เข้าประชุมสัมมนาวิชาการระหว่างประเทศ “SARBICA International Symposium 2023 งานสัมมนาวิชาการที่จัดขึ้นโดย สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งมีกำหนดการเข้าเยี่ยมชมภารกิจงานของหอภาพยนตร์ โดยมีผู้บริหารของหอจดหมายเหตุประเทศสมาชิก รวมทั้งนักจดหมายเหตุ นักวิชาการ และบุคคลที่สนใจ เข้าเยี่ยมชมในวันดังกล่าว

๑๐-๑๒ พฤศจิกายน

หอภาพยนตร์ ร่วมกับ หอภาพยนตร์ฮ่องกง Hong Kong Film Archive จัดกิจกรรมเสวนาและชมภาพยนตร์คลาสสิกฮ่องกง ๕ เรื่องสำคัญในโปรแกรมพิเศษ Movies to GO - Border Crossings in Hong Kong Cinema - Thailand ซึ่งรวบรวมผลงานการร่วมทุนสร้างระหว่างไทยกับฮ่องกง ๒ เรื่อง และหนังฮ่องกงเรื่องดังอีก ๓ เรื่อง จัดฉายขึ้นจอใหญ่ในฉบับ 4K Restored Version ซึ่งในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ได้มีกิจกรรมเสวนาเปิดโปรแกรมหนังคลาสสิกกับวิทยากร ๔ ท่าน Sam Ho, Joyce Yang, ผศ.ดร.กรพนธ์ ตั้งเชื่อนขันธุ์ และ ดร.วิภาดา พรหมขุนทอง ณ โรงภาพยนตร์ศาลาศินีมา

๒๘ พฤศจิกายน

หอภาพยนตร์ ร่วมกับ กองทุนศรีบูรพา จัดกิจกรรม ๑๐๐ ปี ชาตกาล สุวัฒน์ วรดิลก รพีพร เพื่อรำลึกถึง สุวัฒน์ วรดิลก หรือ รพีพร นักประพันธ์ชั้นครู เปิดงานด้วยการอ่านบทกวีรำลึก โดย ปรีดา ข้าวบ่อ, สัจภูมิ ละออ และ พินิจ นิลรัตน์ และสนทนาในหัวข้อ “สวรรค์มืด ชีวิตและงาน รพีพรสะท้อนสังคมไทย” กับวิทยากร นันทวัน เมฆใหญ่, ชัยภรณ์ บางคมบาง, จิรวุฒิ กาญจนะผลิน และ จรุงพร ปรปักษ์ประลัย ณ โรงภาพยนตร์ศาลาศินีมา

๓๐ พฤศจิกายน

ไพรัช สังวริบุตร ศิลปินแห่งชาติ และทายาท สยามสังวริบุตร เดินทางมาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย และส่วนจัดแสดงต่าง ๆ ในอาคารสรรพาสตรศุภกิจ โดยก่อนหน้านี้ ไพรัชและสยม ได้มอบฟิล์มภาพยนตร์โทรทัศน์และกรรสิ่งเกี่ยวเนื่องกับผลงานเรื่องต่าง ๆ ของบริษัทให้หอภาพยนตร์อนุรักษ์เป็นจำนวนมาก

๕ ธันวาคม

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย (RILCA) ร่วมกับ หอภาพยนตร์ จัดกิจกรรม “หนังกลางแปลง: วัฒนธรรมความบันเทิงท่ามกลางบริบทการเปลี่ยนแปลง” (RILCA Theater) โดยภายในงานมีการเสวนาสาธารณะหัวข้อ “ชีวิตทางวัฒนธรรมของภาพยนตร์ก่อนและหลังโควิด-19” โดยมี เกรียงศักดิ์ เจริญยุทธ, ศุภวรรณ ศุภณีนิต, ผศ.ดร.ณรงค์ อาจสมิต, ดร.วิภาดา พรหมขุนทอง และ พุทธิพงษ์ เจริญรัตน์ตัญญู นักจัดกิจกรรมภาพยนตร์และสิ่งเกี่ยวเนื่องจากหอภาพยนตร์ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน ณ อาคารเรือนไทย (ระเบียบ คุณะเกษม) มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา

๘-๑๕ ธันวาคม

หอภาพยนตร์ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของงานกาชาดประจำปี ๒๕๖๖ โดยการสนับสนุนภาพยนตร์บันทึกประวัติศาสตร์หาหมยกา จำนวน ๑๖ เรื่อง เผยแพร่ทางแพลตฟอร์มงานกาชาดบนเว็บไซต์ www.งานกาชาด.com จัดฉายรวมทั้งสิ้น ๑๑ วัน หมุนเวียนตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๙ ธันวาคม

เศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ได้เปิดงานมหกรรม Thailand Biennale, Chiang Rai 2023 ที่จัดขึ้นโดย สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับจังหวัดเชียงราย และภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงหอภาพยนตร์ โดยมี เสริมศักดิ์ พงษ์พานิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม ชลิดา เอื้อบำรุงจิต ผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ ได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของสักขีพยานในงานเปิดและร่วมรับชมริ้วขบวนเสด็จเครื่องค่านับรับขวัญ และการแสดงศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ณ หอศิลป์ร่วมสมัยเมืองเชียงราย (CIAM) ในวันต่อมา ๑๐ ธันวาคม ชลิดา เอื้อบำรุงจิต ผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ ได้เข้าร่วมสนทนากับผู้ชมภาพยนตร์ หลังจากการจัดฉายภาพยนตร์ชุดแรกในโปรแกรม Open World Cinema ที่หอภาพยนตร์ร่วมกับเชียงรายฟิล์มคลับ กลุ่มคนฉายหนังท้องถิ่นของจังหวัด จัดขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของงาน Thailand Biennale ที่ห้องฉายภายในหอศิลป์ร่วมสมัยเมืองเชียงราย อาคารใหม่ที่สร้างขึ้นสำหรับงานเบียนนาเล่ครั้งนี้ (อ่านข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่หน้า ๑๘)

๑๒-๑๙ ธันวาคม

หอภาพยนตร์ร่วมกับสถานเอกอัครราชทูตญี่ปุ่น ประจำประเทศไทย ได้จัดโครงการประกวดภาพยนตร์สั้น JENESYS

2023 สำหรับเยาวชน โดยคัดเลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรม ณ เมืองมินามิอาวาจิ จ.เฮียวโงะ ประเทศญี่ปุ่น จำนวน ๙ คน โดยมีผลงานภาพยนตร์สั้น ๓ เรื่อง ของตัวแทนผู้เข้าร่วมโครงการได้เข้าร่วม Asian International Children's Film Festival ครั้งที่ ๑๖ ร่วมกับผลงานจากเยาวชนอีก ๑๔ ประเทศ โครงการนี้เป็นการแลกเปลี่ยนเยาวชนระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

กิจกรรมจัดฉายภาพยนตร์นอกสถานที่

วันที่	กิจกรรม	ภาพยนตร์	สถานที่
๑๙ พฤศจิกายน	โครงการฉายหนังกลางแปลง มุ่งสู่ ๙๐ ปี ธรรมศาสตร์	วันมหาวิปโยค (๒๕๑๖)	คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
๒๒-๒๖ พฤศจิกายน	เทศกาลท่องเที่ยวสร้างสรรค์ “มาแต่ดั่ง”	เรือนแพ (๒๕๐๔), สมัยบ้านไร่ (๒๕๐๗), อินทรีทอง (๒๕๑๓), October Sonata รักที่รอคอย (๒๕๕๒)	โรงหนังเพชรรามา จ.ตรัง
๒๔-๒๖ พฤศจิกายน	ทุ่งช้างเมืองที่ไม่มีช้าง	พระเจ้าช้างเผือก (๒๕๔๔), คล้องช้าง (๒๕๔๑), ไม่รัก (๒๕๐๕), รัชกาลที่ ๗ เสด็จฯ เลียบมณฑลฝ่ายเหนือ (๒๕๖๙)	ที่ว่าการอำเภอทุ่งช้าง (หลังเก่า) จ.น่าน
๒๖ พฤศจิกายน	ลอยกระทงสืบสานประเพณีแห่งสายน้ำ จ.มหาสารคาม	สันติ-วีณา (๒๕๔๗)	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมหาสารคาม แก่งเลิงจาน อ.เมืองมหาสารคาม
๗ ธันวาคม	งานมหรสปภาพยนตรนานาชาติ ณ วัดลุ่มช้าง	สมัยบ้านไร่ (๒๕๐๗)	วัดลุ่มช้าง จ.เชียงใหม่

ศรีสะเกษ-อุบลราชธานี

๖ ปีที่รอย

ทีมงานรลรท

เป็นเวลา ๖ ปีแล้ว ที่รลรทได้เดินทางมาจัดฉายภาพยนตร์ เพื่อเด็กนักเรียนและประชาชนที่จังหวัดศรีสะเกษและอุบลราชธานี และในสองเดือนสุดท้ายของปี ๒๕๖๖ ได้จัดทริปรลรทเพื่อไปสองจังหวัดนี้อีกครั้ง ซึ่งการมาเยือนครั้งนี้ได้ไปยังจุดฉายใหม่ ๆ ทั้งหมดสำหรับจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ สำนักงานเทศบาลตำบลกันทรารมย์ และองค์การบริหารส่วนตำบลตระกาจ ในส่วนของจังหวัดอุบลราชธานี ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ว่าการอำเภอเมือง และที่ว่าการอำเภอน้ำขุ่น

จุดจอดฉายในทริปนี้ล้วนเป็นจุดที่ไม่เคยเดินทางไปจัดกิจกรรมมาก่อน บางแห่งเป็นอำเภอเล็ก ๆ อยู่ห่างจากตัวจังหวัดพอสมควร หากต้องการเดินทางจากบ้านไปตัวจังหวัดก็ต้องใช้เวลาไม่น้อย ทำให้คุณครูมักจะเล่าให้ทีมงานรลรทฟังเสมอว่า เมื่อนักเรียนได้ทราบข่าวว่าโรงเรียนจะพามาดูหนัง น้อง ๆ จะรู้สึกตื่นเต้นกันมาก เพราะนักเรียนส่วนใหญ่ (หรือเกือบทั้งหมด) ไม่เคยเข้าโรงหนังมาก่อน เมื่อถึงเวลานัดหมาย รถของโรงเรียนวิ่งเข้ามาในบริเวณจุดจอดรถ ก็รู้สึกถึงความตื่นเต้นของน้อง ๆ ได้ทันที จากเสียงดีใจ เสียงฮือฮา พร้อมกับทำซี้มือเรียกเพื่อน ๆ ให้ดูรถโรงหนังที่เพิ่งเคยเห็นเป็นครั้งแรกนี้

การสร้างเสริมประสบการณ์ใหม่ ๆ ให้แก่นักเรียนได้มีโอกาสดูหนังสักครั้งในโรงหนัง และฝึกการใช้พื้นที่สาธารณะร่วมกับผู้คน

จำนวนมาก นอกเหนือจากความสุขสนุกสนานจากการดูหนัง การส่งเสริมวัฒนธรรมการดูหนังแก่น้อง ๆ นักเรียน ให้ได้ลองคิด ลองตั้งคำถาม และร่วมแบ่งปันความคิดหลังดูหนังจบ เป็นสิ่งที่ทีมงานรลรทมีความตั้งใจให้มีขึ้นทุกครั้ง ซึ่งพบว่าคุณครูเกือบทุกท่านที่ได้ร่วมกิจกรรมกับนักเรียน เห็นว่าเป็นสิ่งที่ประโยชน์ ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดของตัวเองกับเพื่อน ๆ อย่างอิสระ ในส่วนของรอบประชาชน การกลับมาของรลรทครั้งนี้มีผู้ชมให้ความสนใจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะใกล้วันท้าย ๆ ของแต่ละจุดฉายมีผู้เข้าชมจนเต็มโรง บางคนบอกว่าได้ดูหนังแล้วทำให้นึกถึงวันวานสมัยวัยรุ่น รวมไปถึงวัยรุ่นที่มาดูหนังในรอบเย็นพร้อมกับครอบครัวก็ได้รับประสบการณ์การดูหนังไม่เคยดูมาก่อนเช่นกัน

ภาพบรรยากาศในช่วงเปิดไฟในโรงหนังจบ ทำให้ได้เห็นผู้คนต่างวัยที่ออกมาใช้เวลาดูหนังร่วมกัน บ้างกำลังซับน้ำตา บ้างกำลังยิ้ม บ้างกำลังหันไปพูดคุยกับเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ บางครั้งได้เห็นคุณยายกำลังหันไปคุยกับหลานว่าวันหลังจะมาดูอีกไหม เป็นภาพที่ทำให้ทีมงานรลรทหนังรลลนทุก ๆ รอบฉายว่า พลังนี้ผู้ชมจะมีสีหน้าแวววาวอย่างไรกันบ้างหลังดูหนังจบ และบทสนทนาที่ผู้ชมมักจะบอกก่อนลงจากรถโรงหนังคือ “...ขอบคุณมากที่นำหนังมาให้ดู กลับมาอีกนะ อยากให้กลับมาฉายอีกบ่อย ๆ...”

จุดจอดรถโรงหนัง

ลำดับ	สถานที่	วันที่ฉาย
๑	สำนักงานเทศบาลตำบลกันทรารมย์ อ.กันทรารมย์ จ.ศรีสะเกษ	๒๐-๒๓ พ.ย. ๒๕๖๖
๒	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี	๒๔-๒๕ พ.ย. ๒๕๖๖ และ ๒๗-๓๐ พ.ย. ๒๕๖๖
๓	ที่ว่าการอำเภอน้ำยืน อ.น้ำยืน จ.อุบลราชธานี	๑-๒ และ ๔ ธ.ค. ๒๕๖๖
๔	ที่ว่าการอำเภอน้ำขุ่น อ.น้ำขุ่น จ.อุบลราชธานี	๖-๘ ธ.ค. ๒๕๖๖
๕	องค์การบริหารส่วนตำบลตระกาจ อ.กันทรลักษ์ จ.ศรีสะเกษ	๑๒-๑๕ ธ.ค. ๒๕๖๖

บันทึกของ คณะฝึกงาน จากอินโดนีเซีย

กองบรรณาธิการ

ระหว่างวันที่ ๒-๑๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา หอภาพยนตร์ได้มีโอกาสด้อนรับคณะผู้ฝึกงานจากอินโดนีเซีย จำนวน ๓ ท่าน ประกอบด้วย Rizka Fitri Akbar นักอนุรักษ์และบูรณะภาพยนตร์จากบริษัท Render Digital Indonesia, Andika Wahyu Adi Putra จากสมาคมนักอนุรักษ์ภาพยนตร์อินโดนีเซีย และ Panji Wibisono จากกระทรวงการศึกษา วัฒนธรรม วิจัย และเทคโนโลยี ประเทศอินโดนีเซีย โดยเป้าหมายของการฝึกงานนี้คือการเรียนรู้ระบบการทำงานของหอภาพยนตร์เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงงานอนุรักษ์ภาพยนตร์ของอินโดนีเซียต่อไป

ทางหอภาพยนตร์จึงขอให้คณะฝึกงานทั้ง ๓ ท่านได้ช่วยกันเขียนถึงประสบการณ์การฝึกงานที่ได้จากหอภาพยนตร์ โดยกองบรรณาธิการจดหมายข่าวได้แปลและเรียบเรียงข้อเขียนดังกล่าวเพื่อแบ่งปันให้ผู้อ่านจดหมายข่าว

เส้นทางของคนฝึกงานที่หอภาพยนตร์ไทย: การอนุรักษ์มรดกภาพยนตร์ไทย

เกริ่นนำ

พวกเราามาฝึกงานที่หอภาพยนตร์เพื่อต้องการประสบการณ์และองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ภาพยนตร์และพัฒนากลยุทธ์เผยแพร่ผลงานหอภาพยนตร์ไปสู่สาธารณะ สำหรับพวกเราหอภาพยนตร์ฯ ของไทยเป็นหน่วยงานสำคัญที่อุทิศให้การอนุรักษ์และเผยแพร่ประวัติศาสตร์ที่มรดกของภาพยนตร์ไทย ข้อเขียนต่อจากนี้ต้องการจะแบ่งปันประสบการณ์ส่วนตัวที่ได้มาฝึกงานที่หอภาพยนตร์

ประสบการณ์แรกพบมรดกภาพยนตร์ไทย

ทันทีที่พวกเรามาถึงหอภาพยนตร์ พวกเราได้สัมผัสถึงความท่วมท้นของประวัติศาสตร์ หอภาพยนตร์เป็นบ้านของภาพยนตร์ตั้งแต่ภาพยนตร์คลาสสิกที่ถูกสร้างขึ้นในยุคทองภาพยนตร์ไทยมาถึงผลงานร่วมสมัยที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ การได้อยู่ท่ามกลางภาพยนตร์เหล่านั้นและทีมงานนักอนุรักษ์เป็นประสบการณ์มีค่าซึ่งทำให้พวกเราได้เห็นคุณค่าของความพยายามและความทุ่มเทเพื่อจะอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมทรงคุณค่า

ศิลปะของการบูรณะ (ฝ่ายอนุรักษ์)

เป้าหมายหลักหนึ่งของการฝึกงานที่หอภาพยนตร์ของพวกเราคือการได้ทำงานร่วมกับทีมบูรณะภาพยนตร์ พวกเราได้มีโอกาสทดลองในหลายกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ภาพยนตร์ เช่น การทำความสะอาด การซ่อมแซมฟิล์มที่เสียหาย การแปลงสัญญาณเป็นดิจิทัล และเทคนิคการเก็ตรีส นี่ถือเป็นประสบการณ์ที่พิเศษยิ่งที่ได้เห็นการเปลี่ยนสภาพจากฟิล์มที่มีความเสียหายมาสู่งานที่ภาพเสียงสวยสดโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลขั้นสูงทำการบูรณะ ประสบการณ์นี้ทำให้เราเข้าใจความสำคัญของการอนุรักษ์ ไม่ใช่แค่การอนุรักษ์วัตถุเท่านั้น แต่ต้องอนุรักษ์ประวัติศาสตร์และสุนทรียะทางศิลปะด้วย

การวิจัยและการบันทึกประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ไทย (งานสิ่งเกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์)

การได้เห็นการทำงานของงานสิ่งเกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์ถือเป็นประสบการณ์ที่สำคัญ งานสิ่งเกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์เป็นงานที่มีโอกาสดำรงลงไปในการของหอภาพยนตร์ และทำการวิจัยประวัติศาสตร์ภาพยนตร์เพื่อจะสร้างฐานข้อมูลที่เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญสำหรับนักศึกษาด้านภาพยนตร์ นักวิชาการ รวมไปถึงผู้ที่สนใจในวิวัฒนาการและคุณค่าของภาพยนตร์ไทย

การเผยแพร่ภาพยนตร์ไทย (ฝ่ายเผยแพร่)

นอกจากการอนุรักษ์และการบูรณะภาพยนตร์ หอภาพยนตร์ยังทำการเผยแพร่ภาพยนตร์ไทยทั้งในและต่างประเทศ ระหว่างการฝึกงานพวกเราได้มีโอกาสเห็นการฉายภาพยนตร์และนิทรรศการที่ช่วยกระตุ้นให้สาธารณชนได้ตระหนักถึงคุณค่าของภาพยนตร์ กิจกรรมสาธารณะเหล่านี้ทำให้เราได้เห็นพลังของภาพยนตร์ไทยที่มีต่อผู้ชม และช่วยกระชับช่องว่างทางวัฒนธรรมและกระตุ้นความภาคภูมิใจในชาติ

การสร้างความร่วมมือ (ทีมงานหอภาพยนตร์และผู้ก่อตั้งหอภาพยนตร์)

การมีโอกาสได้ร่วมงานและเรียนรู้จากทีมงานทั้งหมดของหอภาพยนตร์ เป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ความกระตือรือร้นและการอุทิศตนของเจ้าหน้าที่หอภาพยนตร์ที่ถูกแสดงออกมาผ่านการทำงานร่วมกันโดยมีเป้าหมายคือการอนุรักษ์มรดกภาพยนตร์ไทย เป็นสิ่งที่สร้างแรงบันดาลใจอย่างมาก เจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายมีมุมมองและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่จะมาแลกเปลี่ยนกัน สิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนกันช่วยในการเติบโตของแต่ละคนและกระตุ้นความปรารถนาที่จะอนุรักษ์ภาพยนตร์และเผยแพร่ผลของการอนุรักษ์ไปสู่สาธารณะในอนาคต

ประสบการณ์ที่ไม่อาจลืมได้คือการได้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนกับ โดม สุขวงศ์ ผู้ก่อตั้งหอภาพยนตร์ และถือเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งในการอนุรักษ์ภาพยนตร์และในแวดวงหอภาพยนตร์โลก

บทสรุป

การฝึกงานของพวกเราที่หอภาพยนตร์เป็นประสบการณ์ทรงคุณค่าและทำให้เราเห็นคุณค่าของภาพยนตร์ไทยและการอนุรักษ์มากขึ้น โอกาสที่ได้ทำงานใกล้ชิดกับทีมงานหอภาพยนตร์ และการได้อยู่ท่ามกลางประวัติศาสตร์อันรุ่มรวยของภาพยนตร์ไทยทำให้เข้าใจความสำคัญของการอนุรักษ์ภาพยนตร์มากขึ้น ความมุ่งมั่นของหอภาพยนตร์ที่จะปกป้องมรดกภาพยนตร์ไทยและเผยแพร่ภาพยนตร์ไทยทั้งในและต่างประเทศเป็นแรงบันดาลใจสำคัญให้พวกเราสนับสนุนการอนุรักษ์และเฉลิมฉลองมรดกทางวัฒนธรรมของพวกเราเช่นกัน ●

ประสบการณ์ที่ดีที่สุดในฐานะคนอินโดนีเซียที่มาฝึกงานที่หอภาพยนตร์คือการได้เรียนและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ภาพยนตร์ ตลอดเวลาเกือบ ๓ อาทิตย์ สิ่งที่ผมสนใจยิ่งคือโปรแกรมการแปลงสัญญาณเสียงที่ใช้ Tascam 34B กับเทปรีลเสียง มันเป็นเรื่องที่ผมได้เห็นงานด้านปฏิบัติ ผมขอขอบคุณทุกส่วนงานที่หอภาพยนตร์ที่ทำให้การฝึกงานนี้สำเร็จได้อย่างดี

Panji Wibisono

การฝึกงานเปิดโลกทัศน์ของพวกเราอย่างมาก พวกเราไม่ได้สนใจแค่การอนุรักษ์ภาพยนตร์เท่านั้น แต่ยังต้องการเน้นความสำคัญของการเผยแพร่ผลงานอนุรักษ์ไปสู่สาธารณะด้วย ผมรู้สึกทึ่งที่หอภาพยนตร์สามารถทำหน้าที่เหล่านี้ได้ เพราะมันต้องอาศัยความร่วมมือทั้งต่อเนื่องและยั่งยืนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากรัฐบาล การอนุรักษ์ภาพยนตร์ควรจะต้องให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้ในวงกว้าง จะช่วยในการสร้างความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรมของเรามากขึ้น

Rizka F. Akbar

เป็นประสบการณ์ที่ยอดเยี่ย่มากที่ผมได้มีโอกาสเรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้านการอนุรักษ์ภาพยนตร์ที่มีระบบและโครงสร้างที่ชัดเจน และเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากมายในระบบนิเวศของภาพยนตร์ของชาติ หอภาพยนตร์ฯ ที่เราได้เห็นในปัจจุบัน เป็นบ้านของภาพยนตร์เป็นหมื่นๆ เรื่องที่มีส่วนช่วยในการสร้างสรรค์และส่งเสริมการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรมของสังคม ความมุ่งมั่น ความเชื่อมั่น และการพยายามไม่ลดละของผู้ก่อตั้งหอภาพยนตร์ฯ ในหลายทศวรรษที่ผ่านมา แสดงผลลัพธ์เป็นคุณค่าของหอภาพยนตร์ฯ ในฐานะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชาติทั้งในปัจจุบันเรื่อยไปจนถึงกาลข้างหน้า

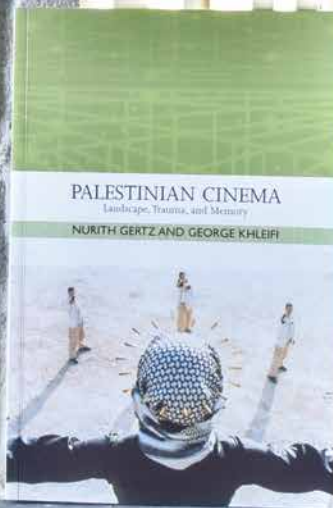
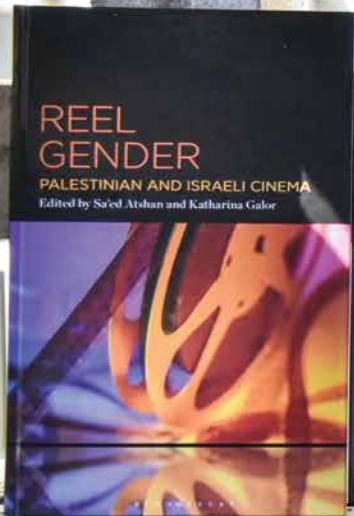

Andika Wahyu

ปาเลสไตน์-อิสราเอล

ภาพยนตร์ในพื้นที่ความขัดแย้ง

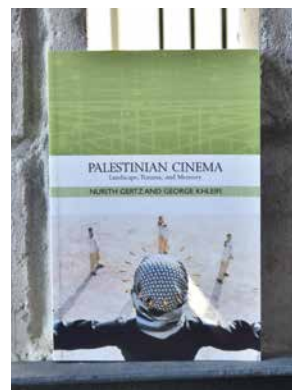
ก้อง ฤทธิ์ดี

ห้องสมุดและไลบรารีคนสถาน เชิด ทรงศรี ของหอภาพยนตร์ มีหนังสือหลายเล่มที่เป็นงานศึกษาภาพยนตร์และวรรณกรรมจากปาเลสไตน์และอิสราเอล สองคู่ขัดแย้งในดินแดนที่ไม่สงบสุขมากกว่า ๗๐ ปีในตะวันออกกลาง หนังสือสามเล่มที่แนะนำนี้ มีทั้งงานประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ บทวิเคราะห์ความซับซ้อนระหว่างคนทำหนังสองพื้นที่ และงานศึกษาเรื่องเพศและพื้นที่จากกึ่งฝั่งปาเลสไตน์และอิสราเอล

Palestinian Cinema: Landscape, Trauma, and Memory

โดย Nurith Gertz และ George Khleifi

หนังสือเล่มนี้ไล่เรียงประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ในดินแดนปาเลสไตน์ ตั้งแต่หนังข่าวเรื่องแรกที่ถ่ายทำในปี ค.ศ. ๑๙๓๕ ว่าด้วยการเสด็จเยือนปาเลสไตน์ของกษัตริย์ชาอูตีอาระเบีย มาถึงหนังในยุคทศวรรษ ๒๐๐๐ คุณูปการที่สำคัญของหนังสือเล่มนี้ คือการที่ผู้เขียนแบ่งประวัติศาสตร์หนังปาเลสไตน์เป็นสี่ยุค แต่ละยุคมีหมุดหมายอันมาจากปรากฏการณ์การต่อต้านและบาดแผลแห่งการต่อสู้เพื่อปลดแอกในแต่ละช่วงเวลา

ยุคแรกคือยุคเริ่มต้นตั้งแต่ปี ๑๙๓๕-๑๙๔๘ เมื่อคนทำหนังสมัครเล่นปาเลสไตน์เริ่มถ่ายภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมถึงการจัดตั้ง Studio Palestine และ Arab Film Company เพื่อสร้างหนัง ยุคที่สองคือหลังปี ๑๙๔๘ หรือที่เรียกว่า “ยุคแห่งความเงียบบัง” เมื่อชาวปาเลสไตน์ต้องระเห็จออกจากบ้านเรือนหลังการถือกำเนิดของประเทศอิสราเอล กลายเป็นผู้ลี้ภัยในชาติอาหรับอื่น ๆ จนแทบ

ไม่มีกิจกรรมการถ่ายหนัง ยุคที่สามคือยุค “หนังพลัดถิ่น” ตั้งแต่ปี ๑๙๖๘-๑๙๘๒ เป็นช่วงที่องค์กรปลดปล่อยปาเลสไตน์ (PLO) ที่มีฐานอยู่ในเลบานอนและจอร์แดน สนับสนุนการทำหนังสือสารคดีเพื่อเป็นเครื่องมือทางความคิดในการต่อสู้หนังสือยังเล่าถึงความพยายามในการเก็บรักษาหลักฐานที่สร้างขึ้นในช่วงเวลานี้ในภาพยนตร์ชั่วคราวแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ และหนังจำนวนน้อยบรรยายเรื่องสูญหายไปจนทุกวันนี้ ส่วนยุคสุดท้ายคือยุคหนังสมัยใหม่ที่คนทำหนังปาเลสไตน์ทั้งที่อยู่ในอิสราเอล ชาตินาหรับอื่น ๆ หรือที่อพยพไปยังประเทศต่าง ๆ เริ่มทำหนังเพื่อเล่าเรื่องราวของชนชาติตนเองในรูปแบบภาพยนตร์ต่าง ๆ กัน และมีความซับซ้อนในการมองเหตุการณ์และประวัติศาสตร์ เช่น หนังสือตลกร้ายของเอเลีย สุลมาน หรือหนังสือชีวิตของคนในอนวนกาษาของ ราชิด มาชาวารี

Israel / Palestine: Border Representation in Literature and Film

โดย Drew Paul

หนังสือใหม่ล่าสุดที่เพิ่งตีพิมพ์ในปีนี้โดยมหาวิทยาลัยเอดินบะระ มีเนื้อหาที่แตกประเด็นไปจากความคิดดั้งเดิมเรื่อง “พรมแดน” หรือ border อันเป็นคำที่ก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางการเมือง ทางประวัติศาสตร์ และทางปรัชญามานับร้อยปีในดินแดนปาเลสไตน์-อิสราเอล ผู้เขียนศึกษาทั้งวรรณกรรมและภาพยนตร์จากทั้งฝั่งอิสราเอลและปาเลสไตน์ (แต่ยอมรับว่าน้ำหนักเทไปทางปาเลสไตน์ เพราะได้รับผลกระทบจากคำว่า “พรมแดน” และ “พื้นที่” มากกว่า) โดยเน้นทั้งเส้นแบ่งพรมแดนทางกายภาพ เช่น กำแพง ความมั่นคงสูงแปดเมตรที่อิสราเอลสร้างขึ้น และที่กลายเป็นแกลเลอรีกลางแจ้งของศิลปินนักเรียกร้อง เช่น แบงก์ซี (Banksy) และเส้นพรมแดนทางความคิดและจินตนาการ

ที่สำคัญที่สุด ผู้เขียนใช้ตัวอย่างของนวนิยายและภาพยนตร์หลายเรื่องจากคนทำหนังปาเลสไตน์และอิสราเอล เช่น *Mur*, *5 Broken Cameras*, *Omar* และ *Divine Intervention* เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำและทับกันของความคิดและประสบการณ์ในชีวิตของศิลปินจากทั้งสองฝั่งกำแพงหนังปาเลสไตน์ไม่มีทางหลีกเลี่ยงการเล่าเรื่องอิสราเอล เช่นเดียวกับหนังอิสราเอลที่มักรวมประสบการณ์ของคนปาเลสไตน์เข้าไปด้วย

Reel Gender: Palestinian and Israeli Cinema

งานบรรณาธิการโดย Sa'ed Atshan และ Katharina Galor

หนังสือวิชาการเล่มนี้เป็นการรวบรวมบทความโดยนักเขียนหลายคน ที่มุ่งใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับ gender หรือเพศสัมพันธ์ไปกับการวิเคราะห์ภาพยนตร์จากคนทำหนังอิสราเอลและปาเลสไตน์ คือการมองหนังสองชั้น ผ่านปรากฏการณ์ทางสังคมการเมืองและทางเพศสภาพไปพร้อม ๆ กัน

แนวทางการศึกษาอันซับซ้อนนี้เปิดความคิดเกี่ยวกับหนังปาเลสไตน์และอิสราเอลให้ไปไกลกว่าเรื่องการขัดแย้งของพื้นที่หรือชาตินิยม แต่เลยไปถึงเรื่องครอบครัว บทบาทของผู้ชายและผู้หญิง ความเป็นชาย ความเป็นหญิง ความลื่นไหลของความสัมพันธ์ รวมทั้งอัตลักษณ์ความเป็น “อาหรับ” - “ยิว” - “ปาเลสไตน์” - “อิสราเอล” หรือการผสมผสานอันยุ่งเหยิงระหว่างตัวตนเหล่านั้น หนังสือใช้ตัวอย่างจากทั้งหนังสือและยาวจากคนทำหนังชายและหญิง เช่น เอเลีย สุลมาน, เอบดิซิม มาราเนา-เมนูนิน และ ยุมนะห์ มัสนา เหล่านี้เป็นชื่อที่เราอาจไม่คุ้นเคย แต่กระตุ้นความสนใจให้ค้นคว้าถึงบริบทและการวิวัฒนาการของหนังจากทั้งปาเลสไตน์และอิสราเอลต่อไป

หนังสือบ้าน เดอะซีรีส์ ๓

กรูหนังบ้าน อาจินต์ ปัญญาพรรค

กองบรรณาธิการ

อาจินต์ ปัญญาพรรค ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี ๒๕๓๔ เจ้าของรางวัลศรีบูรพาประจำปี ๒๕๓๕ และเป็นเจ้าของกรภาพยนตร์ทั้ง ๓๓ เรื่องนี้ ถึงแก่กรรมไปหลังจากมอปปิล์มภาพยนตร์ทั้งหมดให้กับหอภาพยนตร์เมื่อปี ๒๕๕๓ ผู้ที่จะอธิบายเรื่องราวเนื้อหาที่มาของภาพยนตร์แต่ละเรื่องจึงเป็น แนน้อย ปัญญาพรรค ภรรยาของอาจินต์ ซึ่งขณะนี้อายุกว่า ๗๐ ปีแล้ว และไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์ส่วนที่อาจินต์ถ่ายก่อนจะแต่งงานกันเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐

อาจินต์ซื้อกล้องภาพยนตร์ Super 8 เมื่อราว พ.ศ. ๒๕๑๐ ขณะที่ยังเป็นหัวหน้าแผนกผังรายการและบรรณาธิการนิตยสารไทยโทรทัศน์ที่สถานีไทยโทรทัศน์ ช่อง ๔ ก่อนจะออกมาตั้งโรงพิมพ์อักษรไทยและทำนิตยสารฟ้าเมืองไทยในปี ๒๕๑๒

ในบรรดาภาพยนตร์ทั้ง ๓๓ เรื่องในกรนี้มีภาพยนตร์ม้วนสั้น ๆ หลายม้วนที่ถ่ายบ้านพักในซอยชูจิตรามย์ ถนนสุทธิสาร ซึ่งอาจินต์ซื้อบ้านนี้เมื่อปี ๒๕๑๙ ไม่ว่าจะเป็น ถ่ายหน้าบ้าน, อาจินต์ถอดเสื้อ, การปลูกบ้าน, ที่บ้าน ก.ย. ๑๓, บ้าน ๒๕ พ.ย. ๑๙ และ จบวันแรก ตุ่ม ลูกเล่นน้ำ ภาพยนตร์เหล่านี้บันทึกภาพบ้านพักที่ซอยชูจิตรามย์ สุทธิสาร กำลังก่อสร้างต่อเติมเป็นลำดับ ตอนท้ายอาจินต์ตั้งกล้องถ่ายตัวเองภายในบ้าน ได้เห็นห้องโถงทำงานขนาดกะทัดรัดที่อาจินต์สร้างไว้เพื่อเป็นที่ผลิตผลงานวรรณกรรมขณะที่ยังเป็นเพียงพนักงานอยู่เป็นส่วนตัวในบ้านว่าเป็นคนสบาย ๆ ชอบถอดเสื้อนั่งเขียนหนังสือ และชอบตั้งกล้องภาพยนตร์

ถ่ายตัวเองไว้เสมอ ๆ แนน้อยบอกว่า “อาจินต์เป็นคนชอบ (ถูก) ถ่ายรูป”

ภาพยนตร์อีกส่วนหนึ่งเป็นการบันทึกการเดินทางท่องเที่ยวทัศนจรไปทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ทั้งที่ไปกับบรรดาเพื่อนนักเขียน นักหนังสือพิมพ์ และที่ไปกับครอบครัว ซึ่งอาจินต์ถ่ายเป็นภาพยนตร์เก็บไว้เป็นความทรงจำมากบ้างน้อยบ้างเสมอ ถึงแม้ภรรยาจะมองว่าการถ่ายภาพยนตร์ของอาจินต์นั้น “ปะปะไปเรื่อย” ชัดบ้างไม่ชัดบ้าง ดูรู้เรื่องบ้างไม่รู้เรื่องบ้าง เช่น นักเขียนเที่ยวเรือ (พี่เหม), ทอดกฐิน ๒๕๑๔, กลับจากหัวหิน, ภูเก็ต-ขุนตาน-เขาใหญ่, น้อย-กรกช-พิทยา, หนองคาย ๑๙-๒๐ ก.พ. ๒๐, เริ่มอนุสาวรีย์, ทอดผ้าป่า วัดโพธิ์ พ.ย. ๑๙, พี่แดง-หริต, กฐิน-ฟ้าแจ้ง, ประจวบ, กลางคืน-สงสุภ, บ้านลำพลิง, จากบ้าน ทางไป ร.พ. ๒๕๑๒, งานศพ เหม เวชกร, ปากช่อง-บางปะอิน-เวียงจันทร์, หริตศพ, ไปเรือเมืองนนท์, สงกรานต์ที่บ้านเก่า, งานที่วัด และ [เที่ยวพักผ่อน, ถ่ายนักท่องเที่ยวน, อาจินต์]*

ภาพยนตร์ที่ได้จากการเดินทางของอาจินต์มีลักษณะที่เห็นซ้ำ ๆ อย่างเป็นการถ่ายจากในรถที่กำลังแล่นไปตามถนนเพื่อให้เห็นวิวทิวทัศน์ระหว่างทาง นี่อาจเป็นข้อดีสำหรับคนขับรถยนต์ที่ไม่เป็นอย่างอาจินต์ เวลาไปที่ไหนมีคนอื่นขับรถให้ อาจินต์จึงสามารถถ่ายภาพยนตร์ไปในระหว่างเดินทางได้ แต่ภาพที่ได้จากการถ่ายขณะรถแล่นก็ไม่อาจควบคุมคุณภาพได้เช่นกัน

ความพิเศษสำคัญอย่างหนึ่งของกรหนังบ้านของ อาจินต์ ปัญญาพรรค คือการบันทึกอิริยาบถต่าง ๆ ของปวงชนียบุคคลแห่งวงการศิลปะวรรณกรรมที่มารวมตัวกันอยู่ในนั้นมากมายชนิดที่หาดูที่ไหนไม่ได้อีกแล้ว ที่เห็นบ่อยอยู่

ในหลาย ๆ เรื่อง เช่น ชลุม ปัญญพรรค์ นักประพันธ์ผู้เป็นพี่สาวแท้ ๆ ของ อาจันต์, สง่า อารัมภีร์ นักเขียน นักแต่งเพลง, รงค์ วงษ์สวรรค์, รัตนะ ยาวะประภาส, นพพร บุญยฤทธิ์, สุภี ปสุตนาวิน และ แฉ่งน้อย ปัญญพรรค์ นักเขียนผู้เป็นภรรยาผู้ชีวิตของอาจันต์เอง

นอกจากนี้ยังมีภาพยนตร์บางเรื่องที่อาจันต์ไม่ได้ถ่ายเองภาพบันทึกงานหมั้นและงานแต่งงานของอาจันต์และแฉ่งน้อย ใน ๙-๑๕ พ.ค. ๒๐ หมั้น, ไปภูเกิด-หาดใหญ่, งานมงคลสมรส แฉ่งน้อย-อาจันต์ ๗ พ.ค. ๒๕๒๐ (๑) และ งานมงคลสมรส แฉ่งน้อย-อาจันต์ ๗ พ.ค. ๒๕๒๐ (๒) งานเลี้ยงฉลองขึ้นปีที่ ๘ ของนิตยสารฟ้าเมืองไทยใน ฟ้าเมืองไทย (๑) และ ฟ้าเมืองไทย (๒) ที่เราได้เห็นบุคคลสำคัญในแวดวงวรรณกรรมยุค ๔๐-๕๐ ปีที่แล้วเกือบทั้งวงการมารวมตัวกันในงานนี้ นอกเหนือจากที่บุคคลที่ปรากฏตัวบ่อย ๆ ในหนังสือกล่าวข้างต้น ยังมี สุวรรณี สุคนธา, อรวรรณ (เลี้ยว ศรีเสวก), พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพร, อิงอร (ศักดิ์เกษม หุตาคม), อมรา จรรย์รงค์ และ วิชัย ปาลวัฒน์วิไชย ซึ่งผู้ถ่ายทำตัดต่อลำดับภาพและใส่เทคนิคพิเศษที่ทำให้ภาพยนตร์น่าสนใจขึ้นมากเป็นช่วงภาพของนิตยสารฟ้าเมืองไทยชื่อ ธาดา เกิดมงคล และช่วงภาพอีกคนที่อาจจะถ่ายภาพยนตร์ให้อาจันต์บางเรื่องในกรณีนี้คือลูกน้องคนสนิทชื่อ ประวิทย์ มีเดช โดยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒ หอภาพยนตร์ได้ขึ้นทะเบียนภาพยนตร์ ฟ้าเมืองไทย (๑) และ ฟ้าเมืองไทย (๒) เป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติ ครั้งที่ ๙ ในชื่อ ฟ้าเมืองไทย ฉลองขึ้นปีที่ ๘ พุทธ ๗ เมษายน ๑๙

บรรยายภาพ

๑. อาจันต์ตั้งกล้องถ่ายตนเองในบ้าน ๒. แฉ่งน้อย-อาจันต์ ในงานมงคลสมรส โรงแรมนิวอัมรินทร์ ๒๕๒๐ ๓. บันทึกงานพระราชทานเพลิงศพหม เวชกร ๔. สง่า อารัมภีร์ ขณะเล่นแอคคอร์เดียนในงานเลี้ยง ๕. ป้ายสำนักงานฟ้าเมืองไทยเดิม ย่านเฟื่องนคร ๖. แฉ่งน้อยที่บ้านซอยจุฑาธรมย์ ๗. บรรยายภาพการล่องเรือนักเขียน ๘. คณะกรรณฟ้าเมืองไทย เดินทางไปวัดชุมนุมศรัทธา บางเลน นครปฐม ๙. คณะกรรณฟ้าเมืองไทย ขณะข้ามคลองบางเลนไปวัดชุมนุมศรัทธา บางเลน นครปฐม ๑๐. งานเลี้ยงฉลองปีที่ ๘ นิตยสารฟ้าเมืองไทย

*หมายเหตุ: ชื่อเรื่องที่อยู่ใน [...] หมายถึง ภาพยนตร์เรื่องนั้นไม่มีไต่เตลชื่อเรื่องปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ เป็นชื่อที่หอภาพยนตร์ตั้งขึ้นเอง

นิพนธ์ โอพารนิเวศน์

LEAVE US TO COMPLETE THE FILMS

นิทรรศการใหม่ที่ปล่อยให้คนดูเติมเต็มช่องว่าง

ก้อง ฤทธิ์ดี

เมื่อลิฟต์เปิดออกที่โถงสว่างบนชั้น ๕ ของอาคารสรรพศาสตร์ศุภกิจ ผู้ชมปะทะกับพื้นที่แสดงงานศิลปะจัดวางที่กินเนื้อที่แทบทั้งชั้น เมื่อโถงที่อาบด้วยแสงธรรมชาตินี้ถูกปรับสภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของชิ้นงาน ผู้ชมได้รับการเชิญชวนให้เดินลัดเลาะไปตามเส้นทางที่วางกรอบด้วยเครื่องฉายภาพยนตร์ ๑๖ มม. จำนวนหลายสิบเครื่อง บ้างถูกเปิดฝาออกเพื่อให้เห็นอวัยวะโลหะและกลไกภายใน บ้างยังถูกห่อหุ้มด้วยพลาสติกทาบกับแมลงที่ถูกขังไว้ใต้ยัดดักแด่ บ้างมีแผ่นกระจกสีเหลี่ยมประกบเพิ่มเข้าไปเพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมก้มลงส่อง เครื่องฉายหลายเครื่องยังมีตัวหนังสือหน่วยงานที่เป็นผู้บริจาคเขียนอยู่ เช่น USIS (United States Information Service) สำนักข่าวสารอเมริกัน หรืออดีตหน่วยงานโฆษณาชวนเชื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์ และวิทยาลัยการปกครองของไทย บ่งบอกถึงที่มาและชวนให้จินตนาการว่าวัตถุเหล่านี้เคยถูกใช้งานในลักษณะใดมาก่อน

ที่ศูนย์กลางของเส้นทางอันคดเคี้ยวของเครื่องฉาย เราเห็นจอหนังสือขนาดเล็กวางนอนอยู่กับพื้นโดยมุมด้านหนึ่งถูกยกให้เผยอขึ้น อันเป็นตำแหน่งที่ผิดธรรมชาติของจอภาพยนตร์ที่ปกติต้องซิงกับฝาผนัง ไม่ใช่ราบกับพื้นเช่นนี้ จอหนังที่ปกติต้องอยู่ในที่มืด แต่กลับถูกจัดวางในโถงสว่างไสว เป็นอีกจุดนำสายตาที่ศิลปินเชิญชวนให้ผู้ชมได้ขบคิด

งานศิลปะชิ้นนี้ชื่อว่า Leave Us to Complete the Films เป็นผลงานของ นิพนธ์ โอพารนิเวศน์ ศิลปินร่วมสมัยและนักวิชาการศิลปะของไทยที่ขึ้นชื่อในการสร้างสรรค์งานจัดวางแบบ conceptual หรืองานที่ดูเป็นนามธรรมต่อสายตาแต่ซุกซ่อนความหมายและแนวคิดอันซับซ้อน เชิญชวนให้ผู้ชมเพ่งพินิจไตร่ตรองสิ่งที่อยู่ตรงหน้า และเปิดประสบการณ์ทางความคิดใหม่ ๆ ผ่านวัตถุและพื้นที่ งานชิ้นนี้ของนิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลองวาระครบรอบ ๑๐๐ ปีการกำเนิดฟิล์ม ๑๖ มม. โดยหอภาพยนตร์เชื้อเชิญศิลปินให้มาร่วมชุดคีย์คอลเล็กชั่นวัตถุที่เกี่ยวข้องกับฟิล์ม ๑๖ มม. ที่เก็บรักษาไว้ที่หอภาพยนตร์ และทดลอง

สร้างงานที่ทำหายกรรับรู้ของผู้ชม ผ่านแว่นแห่งภาพยนตร์และประวัติศาสตร์ที่ยังถูกเก็บกักไว้ในวัตถุจัดแสดง

นิพนธ์กล่าวว่า เขาเป็นคนที่มาดูหนังที่หอภาพยนตร์บ่อยและมีความชื่นชอบในวัตถุฟิล์มอยู่แล้ว “สิ่งสำคัญที่สุดหลังจากได้รับคำเชิญจากหอภาพยนตรก็คือ นี่คือการที่หายากมากที่จะได้จับต้องของที่มีมิติทางประวัติศาสตร์” นิพนธ์กล่าว “ผมเองไม่เคยเข้าไปถึงข้างในของหอภาพยนตรจริง ๆ คราวนี้ได้มีโอกาสเข้าไปในห้องอนุรักษ์ ได้หยิบจับของบางชิ้นที่ปกติไม่น่าได้จับ

“อีกหนึ่งปัจจัยคือ ผมเป็นคนที่สนใจเรื่องสถานที่ หอภาพยนตรเป็นสถานที่หนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะ มีฟังก์ชันเฉพาะ ไม่ต่างจากพิพิธภัณฑ์หรือวังหน้าที่เคยมีโอกาสไปทำงาน การพาตัวเองเข้าไปอยู่ใน place หรือ space มันคือการเข้าไปทดลองหาความเป็นไปได้กับสิ่งที่เราจะเจอ โถงสว่างนี้เป็นห้องที่แรงมาก ทั้งพื้น ลักษณะผิว ช่องแสง ทำให้มันเป็นพื้นที่ที่ยากพอสมควร อย่างที่บอกว่าใจหยาบมันไม่ใช่แค่ความรู้สึกของ แต่เป็นเรื่องของพื้นที่ด้วย ต้องคิดว่าจะคลุกกับพื้นที่อย่างไรในความยากนี้ มันคือความท้าทายอย่างหนึ่งสำหรับคนทำงานศิลปะ เพราะผมพยายามจะไม่ปิดบังลักษณะของพื้นที่ที่เป็นอยู่เลย และทำงานกับพื้นที่อย่างที่มีมันเป็นจริง”

นิพนธ์เสริมถึงการเจอกับเครื่องฉายฟิล์ม ๑๖ มม. ในคลังอนุรักษ์และประวัติการได้มาของวัตถุเหล่านี้ ที่หอภาพยนตรได้รับมอบจากโรงหนัง หรือหน่วยงานที่ทำงานด้านการเมืองและการปกครอง เช่น สำนักข่าวสารอเมริกัน หรือ USIS “เครื่องฉายหรือจอที่ได้มาจาก USIS ก่อนมันจะมาถึงตรงนี้นั้นก็ทำหน้าที่ของมันอย่างโชกโชนพอสมควร ตรงนั้นคือสิ่งที่คนทั่ว ๆ ไปมองไม่เห็น ผมเองก็มองไม่เห็น แต่เรารู้ได้ว่ามันสำคัญก็ต่อเมื่อมีการพูดถึงมัน สมมุติว่าเราไปในพื้นที่บางพื้นที่ยกตัวอย่าง ถนนราชดำเนินหรือเมืองฮิโรชิมา มันไม่ได้เหมือนกับเราเดินถนนบ้านเราปกติ คือมันมีประวัติศาสตร์ในเชิงพื้นที่อยู่ อันนั้นเปรียบเทียบกับพื้นที่ แต่กับวัตถุเหล่านี้ก็เหมือนกัน เช่น พอรู้ว่าเครื่องฉายหนังหลายเครื่องมาจากวิทยาลัยการปกครอง ผมก็ไม่ได้เห็นแค่ตัววัตถุเท่านั้น”

สำหรับผู้ชมงาน Leave Us to Complete the Films เป็นงานศิลปะที่ชวนมองชวนงุน และชวนค้นหา เป็นงานที่ไม่ได้ให้คำตอบที่แน่ชัด แต่พยายามสร้างบทสนทนาและจินตนาการ เช่นเดียวกับชื่อของงาน ซึ่งนิพนธ์หยิบยืมมาจากบทสัมภาษณ์ของสแตนลีย์ คูบริก ที่พูดถึงการที่คนทำหนังบางคนงใจปล่อยให้ผู้ชมได้สร้างตอนจบหรือ

ทำให้หนังสมบูรณ์ด้วยสายตาของตนเอง แทนที่จะให้บทสรุปหรือคำอธิบายทุกอย่าง

“ถ้ามองงานชิ้นนี้มีการให้ข้อมูลหรือเปล่า ผมว่ามันมี hint หรือร่องรอยในแต่ละชิ้นส่วนที่เอามาประกอบตัวเครื่องฉายไม่ได้มีเฉพาะเครื่องฉาย มีองค์ประกอบอื่น ๆ เลยไปจนถึงป้ายทะเบียน การเก็บทะเบียน เหล่านี้ถูกสร้างให้เป็น object ขึ้นมา เพียงแต่ว่าถ้าคนดูปะติดปะต่อ fragment หรือชิ้นส่วนหลาย ๆ ส่วนเข้าด้วยกันก็อาจจะ complete งานชิ้นนี้ หรืออาจจะคิดต่อ คั่นต่อ หรือไปหาข้อสรุปที่อยู่นอกเหนือเครื่องฉายหนังตรงหน้า หรือไปดูบริบทแวดล้อมของฟิล์ม ๑๖ มม. ที่เป็นต้นเรื่องของตัวนิทรรศการนี้”

Leave Us to Complete the Films จัดแสดงจนถึงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๗ ณ โถงสว่าง ชั้น ๕ อาคารสรรพาสตรศุภกิจที่หอภาพยนตร (องค์การมหาชน) ศาลายา เปิดให้เข้าชมทุกวัน เว้นวันจันทร์ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๓๐-๑๗.๓๐ น. โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ●

๑๐๑ ปี เศรษฐีตุ๊กตาทอง จิตร คุณาวุฒิ

พุทธพงษ์ เจียมรัตตัญญู

ภาพวาด คุณาวุฒิ โดย ทนง วีระกุล นักวาดโปสเตอร์ไทย

ครู “คุณาวุฒิ” เป็นปูชนียบุคคลของวงการภาพยนตร์ไทย และได้แสดงตนเป็นแบบอย่างชัดเจนถึงความเป็นผู้มั่นคงในอุดมคติของการทำงานคุณภาพ

- เชิด ทรงศรี

ภาพยนตร์ของคุณาวุฒิเป็นตำนาน ทุกเรื่องมีประเด็น และมีศิลปะภาพยนตร์อันงดงาม ตัวละครมีชีวิตชีวา เป็นมนุษย์ที่ดีและเลว แฝงไว้ด้วยจริยธรรม ผ่านการนำเสนออย่างเข้าใจโลก เข้าใจเพื่อนมนุษย์ของท่าน แต่ลึกซึ้งกินใจเป็นที่สุด

- ยุทธนา มุกดาสนิท

ตั้งแต่เด็ก ๆ จนถึงหนุ่ม ๆ ผมและเพื่อน ๆ ชอบดูหนังกันมาก และหนังที่พวกผมจะไม่ขาดพลาดเด็ดขาดก็คือ หนังของครูจิตร คุณาวุฒิ ถ้าเรื่องไหนคนไหนพลาดไม่ได้ดูก็จะถูกเพื่อนล้อ และฟังเรื่องเล่าเป็นคำพูดของหนังเรื่องนั้น ๆ แบบไม่จบสิ้น

- อุดม อุดมโรจน์

ข้อความจากผู้กำกับภาพยนตร์ไทยเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของคำที่ผู้คนมากมายเขียนไว้ในหนังสืออนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพของจิตร คุณาวุฒิ คนทำหนังระดับบรมครู ผู้มีนามในการกำกับว่า “คุณาวุฒิ”

นอกจากคำสรรเสริญ เขายังเป็น “เศรษฐีตุ๊กตาทอง” ฉายาที่ได้มาจากการทำสถิติเป็นผู้ได้รางวัลตุ๊กตาทอง สาขาผู้กำกับภาพยนตร์ยอดเยี่ยม ๔ ปีติดต่อกัน และคว้ารางวัลจากการประกวดภาพยนตร์ทุกเวทีรวมกันมากถึง ๒๗ รางวัล รวมทั้งได้รับยกย่องจากสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้ได้รับพระราชทานปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์เป็นคนแรกของสาขานี้ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ ไปจนถึงเป็นผู้กำกับภาพยนตร์คนแรกที่ได้รับการเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ภาพยนตร์) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐

ด้วยเกียรติยศทั้งหมดย่อมทำให้ชื่อ จิตร คุณาวุฒิ ควรเป็นที่จดจำในฐานะหนึ่งในผู้กำกับหนังไทยยอดเยี่ยมตลอดกาล แต่ในความเป็นจริงนับจากที่มีผลงานภาพยนตร์เรื่องสุดท้ายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ และเสียชีวิตลงเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ชื่อเสียงและคุณูปการของเขากลับค่อย ๆ เลือนหายไปจากการรับรู้ของคนรุ่นหลัง เช่นเดียวกับประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ไทยอีกจำนวนมากที่ขาดช่วงในการศึกษาและถูกหลงลืม

ในวาระ ๑๐๑ ปีชาตกาล ที่จะมาถึงในปี ๒๕๖๗ นี้ หอภาพยนตร์จึงขอนำเรื่องราวและผลงานของ จิตร คุณาวุฒิ กลับมาให้ได้รับชมและเรียนรู้กันอีกครั้ง เริ่มต้นจากโปรแกรมภาพยนตร์ที่จะจัดฉายตั้งแต่วันครบรอบวันเกิด ๒๓ มกราคม ต่อเนื่องด้วยนิทรรศการบอกเล่าชีวิตและแนวคิดของ “คุณาวุฒิ” ผ่านสิ่งเกี่ยวเนื่องกับภาพยนตร์จำนวนมากที่หอภาพยนตร์ได้รับมา ซึ่งจะเริ่มจัดแสดงตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ เป็นต้นไป

ขณะกำกับหนังเรื่องแรก ผาริซอ (๒๕๔๘)

จากกองกระดาษสู่จอเงิน

“ ‘จอเงิน’ ตามความรู้สึกนึกคิดของผมมีความพิศมัยไม่น้อยไปกว่า ‘กองกระดาษ’ เท่าใดนัก เพียงแต่ว่าเมื่อเรายู่กับกองกระดาษ เราก็เขียน และเขียน เขียนไปด้วยสายตาที่เราเห็น มือที่เราจับต้อง เท้าที่เราเดินไปมา สมองที่เราคิด จิตสำนึกที่เราไตร่ตรอง และจินตนาการที่เราฝันไป ทั้งเนื้อ ทั้งตัวของเราดูเหมือนจะปล่อยออกไปทางปลายปากกาอย่างเดียว แต่เมื่อมาอยู่กับจอเงินซึ่งอันที่จริง ผมว่ามันก็ไม่ห่างไกลกันนัก เราใช้สิ่งที่เราเคยใช้อยู่เดิมนั่นเอง แต่แทนที่จะให้มันหล่นออกไปเป็นเพียงตัวหนังสืออย่างเดียว มันกลับเป็นภาพเห็นจริงเห็นจังไปด้วย ภาพนั้นถูกบรรจุทึกลงในฟิล์มฉายไปบนจอเงิน มันก็เด่นเร่า ๆ ไปตามความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการของเรา พร้อมด้วยแสงสี ศิลปะ และเทคนิคการถ่ายทำ” (จากหนังสือพิมพ์สารเสรี ๑๖ มิ.ย. ๒๕๔๘)

ก่อนจะมาเป็นผู้นำกับภาพยนตร์ วิจิตร คุณาวุฒิ มีบทบาทในฐานะนักหนังสือพิมพ์และนักประพันธ์ โดยมีแรงบันดาลใจจากนวนิยายเรื่อง “ละครแห่งชีวิต” ของ ม.จ.อากาสดำเกิง เขาเริ่มเขียนเรื่องสั้นส่งไปลงหนังสือพิมพ์ตั้งแต่ยังเป็นนักเรียนวชิราวุธวิทยาลัย และเมื่อเรียนจบก็มุ่งมั่นประกอบอาชีพนักหนังสือพิมพ์ควบคู่ไปกับการเขียนเรื่องสั้นจำนวนมาก ในนามปากกาว่า “คุณาวุฒิ” และ “สัตว์ตบขบ” ที่ฝีมือเด็ดขาด อย่างที่อาจินต์ ปัญญพรรค์ ยกให้เป็น “มือเรื่องสั้นระดับอาจารย์”

พ.ศ. ๒๕๔๓ วิจิตร คุณาวุฒิ ได้เล่นละครเวทีเรื่อง **สิ้นเวร** ที่ศาลาเฉลิมไทย และร่วมแสดงในภาพยนตร์เรื่อง **ฟ้ากำหนด** จากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เขาได้เริ่มเขียนบทภาพยนตร์เป็นครั้งแรกเรื่อง **พรหมบันดาล** ซึ่งสร้างมาจากเรื่องสั้นของตัวเอง แต่ยังทำได้เพียงแค่เขียนฉากและบทพูด ช่วงเวลานั้นเป็นช่วงที่วงการหนังไทยเริ่มกลับมามีชีวิตอีกครั้ง หลังล้มลุกไปนานเพราะพิษภัยของสงคราม โดยนักประพันธ์หลายคนได้พากันตบเท้าเข้ามาทำงานในโลกลมา ยา วิจิตร คุณาวุฒิ ก็เป็นหนึ่งในผู้ร่วมขบวนแถวโชค เพราะเห็นโอกาสในการสร้างรายได้เลี้ยงครอบครัวมากกว่างานหนังสือ

ผู้ประสาวิชาภาพยนตร์ให้แก่เขาคือ ทีวี บงบัง ช้าง หรือ “ครูมารุต” ซึ่งชักชวนให้มาร่วมเขียนบทภาพยนตร์เรื่อง **สันติ-วิทยา** (๒๕๔๗) ทำให้เขาได้เข้าใจในหลักวิชาการสร้างบทภาพยนตร์อย่างลึกซึ้ง ทั้งเรื่องการกำหนดระยะและทิศทางของกล้องจาก **สันติ-วิทยา** คุณาวุฒิได้ร่วมเขียนบทภาพยนตร์กับครูมารุตอีกจำนวนหนึ่ง ก่อนจะก้าวขึ้นมารับหน้าที่กำกับภาพยนตร์

ครั้งแรกในเรื่อง **ผาริซอ** (๒๕๔๘) และรับจ้างกำกับอีกหลายเรื่อง จนถึงจุดหนึ่ง จึงตัดสินใจสร้างภาพยนตร์ด้วยทุนตนเองเป็นครั้งแรกคือ **มือโจร** จากบทประพันธ์ของตัวเอง ออกฉายในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยสามารถคว้ารางวัลตุ๊กตาทองมา

ได้ถึง ๓ รางวัล หนึ่งในนั้นคือ รางวัลภาพยนตร์ยอดเยี่ยม

นับจากนั้น นาม “คุณาวุฒิ” แห่งวงการวรรณกรรม จึงได้ข้ามพรมแดนมาสู่โลกภาพยนตร์อย่างเต็มตัว เขาสร้างภาพยนตร์ในนามบริษัท “แหลมทองภาพยนตร์” ร่วมกับ ทองปอนด์ คุณาวุฒิ คู่ชีวิตผู้ร่วมทุกข์ร่วมสุขมายาวนาน ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการสร้าง คอยดูแลด้านธุรกิจ ไปจนถึงรายละเอียดจิลาละ แต่แม้จะร่ำรวยรางวัล ภาพยนตร์บางเรื่องกลับทำให้เขาต้องขาดทุนอย่างหนัก จึงต้องสลับไปรับจ้างกำกับภาพยนตร์ให้ผู้สร้างรายอื่น ๆ อยู่เป็นระยะ

นอกจากสร้างและกำกับ คุณาวุฒียังรับหน้าที่ลำดับภาพและเขียนบทเองทุกเรื่อง กล่าวเฉพาะบทภาพยนตร์ที่เขาถือเป็นหัวใจสำคัญที่สุดนั้น ด้วยเลือนนักประพันธ์อันเข้มข้นผนวกความรู้ในการสร้างภาพยนตร์ที่แตกฉาน เขาจึงสามารถถ่วงน้ำหนักประพันธ์ของนักเขียนชื่อดังจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชาย ออกมาเป็นภาพยนตร์ของตนเองได้อย่างลงตัว และเลือกใช้บทสนทนาที่เหมาะสมสอดประสานไปกับเนื้อเรื่อง รวมทั้งสร้างอารมณ์ร่วมให้แก่ผู้ชมได้อย่างมีชั้นเชิง

คุณาวุฒิเคยให้ทัศนะเกี่ยวกับการเขียนบทของเขาไว้ว่า “หากคนเขียนหนังสือจะพัฒนาตัวเองมาเป็นคนเขียนบทหนังให้ได้ละก็ ต้องสามารถเปลี่ยนความต่อเนื่องในแบบของการเขียนหนังสือมาเป็นในแบบของหนัง มีการวางโครงสร้างของหนังใหม่ เดินเรื่องใหม่ พล็อตใหม่ ฉากใหม่ มีการรวบหลาย ๆ สิ่งเข้าไปอยู่ในฉากเดียว ความเพ้อเจ้อทั้งหลายต้องตัดทิ้ง ที่สำคัญก็คือต้องเข้าใจกล้อง ว่ามันจะเก็บภาพออกมาได้มากน้อยแค่ไหน หมายความว่าต้องมองออกว่าการใช้เลนส์แต่ละประเภท การเคลื่อนไหวกล้องนี้จะนำเสนอภาพออกมาอย่างไร คนเขียนบทหนังจะต้องเข้าใจให้กระจ่าง” (จากนิตยสารสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ๒๘ ก.ย. ๒๕๓๑)

คุณาวุฒิ กับสามรางวัลตุ๊กตาทอง จาก **มือโจร** (๒๕๕๓) ถ่ายร่วมกับนักแสดงนำ ประจวบ ฤกษ์ยามดี

ในกองถ่าย คนภูเขา (๒๕๒๒)

คุณาวุฒิ กับ ทองปอนด์ ถือรางวัลสิงโตทองจาก คนภูเขา (๒๕๒๒)

คนทำหนังหัวใจมนุษยนิยม

“ผมต้องการสร้างงานที่ประณีตกว่านี้ มีผลสะท้อนที่ดีมากกว่าที่ตลาดต้องการในขณะนี้ ผมต้องการสร้างหนังสามสิบห้ามิลลิเมตร แล้วก็ไปขายต่างประเทศ เป็นหนังที่สะท้อนถึงชีวิตไทย ๆ หรือจะเรียกเป็นภาษาอังกฤษก็คือ เวย์ ออฟ โลฟ นั่นแหละ ผมจึงหวังว่าวันหนึ่ง เราจะหัวเราะให้แก่วันนี้ วันที่ผ่านไปแล้วอย่างไม่ได้สนใจ วันที่ต้องทำตามใจคนอื่นเขา?” (จากสูจิบัตรภาพยนตร์เรื่อง นางสาวโพธิ์แดง ๒๕๐๘)

คุณาวุฒิเป็นนักมนุษยนิยม สนใจชีวิตผู้คนที่มีถูกมองข้ามมาตั้งแต่สมัยยังทำหนังสือพิมพ์และเขียนเรื่องสั้น เช่น เรื่องสั้น “บนทางรถไฟสายพม่า” ผลงานนี้ทำให้เกิดที่นาความโหดร้ายสาหัสของสงครามมาตีแผ่, สารคดีข่าวกรรมกรบริษัทบอมเบย์เบอร์มาสไตรก ที่เขาเขียนจนสามารถใกล้เคียงให้ทั้งนายจ้างและลูกจ้างตกลงผลประโยชน์กันได้ รวมทั้งกรณีธนาคารแห่งหนึ่งบังคับให้พนักงานหญิงที่สมรสต้องลาออกจากงาน เขาแสดงความไม่เห็นด้วยโดยการเขียนเรื่องสั้นชื่อเรื่อง “ทาส” จนภายหลังธนาคารดังกล่าวต้องยกเลิกกฎนี้ไป

เมื่อมากำกับภาพยนตร์เรื่องแรก ผาสุก (๒๕๔๘) ที่เกี่ยวกับชาวเขา เขาก็ขึ้นไปอยู่กับชาวเขาเพื่อศึกษาขนบธรรมเนียมอยู่เป็นแรมเดือน และเมื่อลงทุนสร้างภาพยนตร์เองเรื่องแรกคือ มือโจร (๒๕๐๔) เนื้อเรื่องนั้นสะท้อนชีวิตและบทพระเอกนางเอกก็ไม่ได้ดำเนินตามชนบทไทย และแม้จะต้องทำหนังที่เขาบอกว่าเป็นงานพาณิชย์ศิลป์ตามใจตลาดเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวมาโดยตลอด แต่ภาพยนตร์หลายเรื่องของเขาก็มักจะแทรกความเห็นอกเห็นใจผู้คน หรือการถ่ายทอดรายละเอียดของชีวิตคนตัวเล็กตัวน้อยอยู่เสมอ

ในกองถ่าย แม่ศรีไพร (๒๕๔๘)

อย่างไรก็ตาม ความใฝ่ฝันอันสูงสุดของเขา คือการสร้างภาพยนตร์ที่ถึงพร้อมด้วยจิตศิลป์และคุณค่าแห่งชีวิตธรรมดาสามัญอย่างที่ปรากฏในสูจิบัตรภาพยนตร์เรื่อง นางสาวโพธิ์แดง (๒๕๐๘) ซึ่งเขาบอกว่าเป็นหนังรักกระจุกกระจิม แต่ภายในเล่มมีบทความถึง ๒ ชิ้น ที่กล่าวเทียบตัวเขากับ สัตยาจิต เรย์ คนทำหนังชั้นครูของอินเดีย ผู้มุ่งเน้นถ่ายทอดสัจธรรมแห่งความเป็นมนุษย์ โดยเปิดเผยให้เห็นถึงปณิธานของคุณาวุฒิว่อยากจะทำหนังที่ยิ่งใหญ่ในทางศิลปะ ประณีต และมีความหมาย โดยไม่ต้องคำนึงถึงความต้องการทางการตลาดแบบนั้นบ้าง

เวลาผ่านไปเกือบ ๒๐ ปี จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ภายหลังเข้าไปอยู่ในสังกัดบริษัทไฟว์สตาร์โปรดักชั่น คุณาวุฒิได้ตัดสินใจสร้างภาพยนตร์เรื่อง คนภูเขา ซึ่งจับภาพชีวิตของชาวเขาที่ซบมุกซมและใช้ดารานำใหม่เกือบทั้งหมด ด้วยแรงดลใจจากที่เคยทำ ผาสุก เมื่อสี่สิบกว่าปีก่อน และทุ่มเทลงทุนศึกษาข้อมูลอย่างจริงจัง ขึ้นไปคลุกคลีกับอยู่ถ่ายทำภาพยนตร์กับชาวเขา ณ สถานที่จริงนานนับเดือน เมื่อออกฉายปรากฏว่า คนภูเขา สามารถไปได้ดีทั้งด้านรายได้และการประกวดรางวัล โดยนอกจากจะคว้าตุ๊กตาทองคำครองเหมือนเช่นทุกครั้งแล้ว ยังไปคว้ารางวัลสิงโตทองจากการประกวดภาพยนตร์นานาชาติแห่งเอเชียที่ประเทศสิงคโปร์มาครองได้อีก ๑ รางวัล เป็นกำลังใจสำคัญให้เขาสร้างภาพยนตร์แนวเดียวกันอย่าง ลูกอีสาน (๒๕๒๕) ในเวลาต่อมา

ลูกอีสาน เป็นนวนิยายรางวัลซีไรต์ของ คำพูน บุญทวี ซึ่งบริษัทไฟว์สตาร์ ได้ซื้อลิขสิทธิ์มาและมอบหมายให้ วิจิตร คุณาวุฒิ กำกับ เขาเริ่มต้นทำงานด้วยการค้นคว้าข้อมูลอย่างเอาจริงเอาจังเช่นเดิม ทั้งยังคัดเลือกนักแสดงและลงมือถ่ายทำอย่างพิถีพิถันในทุก ๆ ฉาก โดยตัดสินใจรักษาความเป็นเรื่องเล่าที่สารคดีอันเป็นหัวใจของนิยายต้นฉบับเอาไว้ รวมทั้งไม่มีเส้นเรื่องแบบที่คุ้นเคย ปล่อยให้ช่วงชีวิตในหนังนั้นไหลผ่านไปตามกาลเวลา ทั้งหมดนี้ทำให้ได้มาซึ่งภาพยนตร์ที่ลุ่มลึกและมีชีวิตชีวาอย่างน่าอัศจรรย์ ความกล้าหาญทะเยอทะยานและความสามารถในการสร้างสรรค์ ลูกอีสาน ของคุณาวุฒิ ทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็นภาพยนตร์ที่ดีที่สุดตลอดกาลเรื่องหนึ่งของชาติ

แม้จะได้ทำหนังในแบบที่ฝันใฝ่มานาน ทั้งยังได้รับเกียรติให้ไปจัดฉายตามมหกรรมภาพยนตร์ต่าง ๆ ทั่วโลก แต่ปัจจัยด้านธุรกิจทำให้เขาไม่สามารถสร้างภาพยนตร์แนวนี้ออกมาได้อย่างต่อเนื่อง กระนั้น หลังจากทำเรื่อง ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด ออกฉายในปี ๒๕๒๘ เขาก็ได้เตรียมสร้าง

ภาพยนตร์ที่ไปไกลถึงการมุ่งหวังถ่ายทอดชีวิตเผ่าไทยในจินตนาการใหญ่ เรื่อง บ้านพี่เมืองน้อง สิบสองปันนา โดยลงทุนไปสำรวจพื้นที่ สัมภาษณ์บุคคล และเขียนบทภาพยนตร์จนแล้วเสร็จ แต่สุดท้ายกลับตัดสินใจยุติการสร้างเพราะบริษัทจีนผู้ร่วมทุนขอแก้ไขบทด้วยเหตุผลทางการเมือง ก่อนที่จะต้องกลับมาเอาใจตลาดอีกครั้งด้วยการกำกับ เรือนแพ (๒๕๓๒) ให้แก่ไฟว์สตาร์ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการขาดทุนของ ลูกอีสาน และกลายเป็นภาพยนตร์เรื่องสุดท้ายของชีวิต

ปัจจุบัน ผลงานภาพยนตร์ของ วิจิตร คุณาวุฒิ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภาพยนตร์ของชาติจากหอภาพยนตร์ทั้งหมด ๗ เรื่อง ได้แก่ มือโจร (๒๕๐๓) นางสาวโพรงนก (๒๕๐๘) เสน่ห์บางกอก (๒๕๐๙) เมียหลวง (๒๕๒๑) คนภูเขา (๒๕๒๒) ลูกอีสาน (๒๕๒๕) และ ผู้หญิงคนนั้น ชื่อบุญรอด (๒๕๒๘)

อ่านรายละเอียดโปรแกรม คุณาวุฒิ ๑๐๑: A Retrospective ได้ที่หน้า ๒๔

*เนื้อหาบางส่วนตัดทอนมาจากบทความ แลไปข้างหลัง หนังสือคุณาวุฒิ ในจดหมายข่าวหอภาพยนตร์ ฉบับที่ ๑๖ กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๕๖

ภาพวาด คุณาวุฒิ กอดตุ๊กตาทอง และภรรยาทองปอนด์ โดย พนม สุวรรณบุญย์

ผลงานการกำกับภาพยนตร์ของ วิจิตร คุณาวุฒิ

- ๒๔๙๘** ผาริซอ (๑๖ มม.)
ภาพยนตร์ต่อต้านคอมมิวนิสต์ ให้สำนักข่าวสารอเมริกัน (ยูซีเอส) (๓๕ มม.)
ภาพยนตร์แนะนำประชาธิปไตย ให้กรมประมวลาการแผ่นดิน (๑๖ มม.)
- ๒๔๙๙** มรสุมสวาท (๑๖ มม.)
- ๒๕๐๐** ปรารถนาแห่งหัวใจ (๑๖ มม.)
- ๒๕๐๑** คู่ชีวิต (๑๖ มม.)
รมดี (๑๖ มม.)
- ๒๕๐๒** เหนือมนุษย์ (๑๖ มม.)
- ๒๕๐๔** มือโจร (๑๖ มม.)* ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง สาขาภาพยนตร์ยอดเยี่ยม
- ๒๕๐๕** กัลปิงหา (๑๖ มม.)
สายเลือดสายรัก (๑๖ มม.)* ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง สาขา กำกับการแสดงยอดเยี่ยม, บทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม, ลำดับภาพยอดเยี่ยม และเรื่องเยี่ยม
- ๒๕๐๖** จำเลยรัก (๑๖ มม.)
กัปตันเครือวัลย์ ฉลามเหล็ก (๑๖ มม.)
- ๒๕๐๗** ดวงตาสวรรค์ (๑๖ มม.) ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง สาขา กำกับการแสดงยอดเยี่ยม และบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม
คมแสนคม (๑๖ มม.) ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง สาขา บทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม และลำดับภาพยอดเยี่ยม
- ๒๕๐๘** นางสาวโพรงนก (๑๖ มม.)* ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง สาขา ภาพยนตร์ยอดเยี่ยม และกำกับการแสดงยอดเยี่ยม
เดือนร่ำ (๑๖ มม.) ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง สาขา ลำดับภาพยอดเยี่ยม
- ๒๕๐๙** เสน่ห์บางกอก (๑๖ มม.)* ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง สาขา กำกับการแสดงยอดเยี่ยม และบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม
เพชรตัดเพชร (๓๕ มม.) ร่วมกำกับกับ พันคำ, ประกอบ แก้วประเสริฐ
เกิดเป็นหงส์ (๑๖ มม.)*

- ๒๕๑๐** ไทรโคก (๑๖ มม.)*
คนเหนือคน (๑๖ มม.)
- ๒๕๑๒** ดาวรุ่ง (๑๖ มม.)*
น้องรัก (๑๖ มม.)*
- ๒๕๑๔** แม่ศรีไพร (๓๕ มม.)*
- ๒๕๑๕** หัวใจป่า (๓๕ มม.)*
- ๒๕๑๖** น้ำเซาะทราย (๓๕ มม.)* ได้รับรางวัล ตุ๊กตาทอง สาขาบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม
- ๒๕๑๙** ปากามเทพ (๓๕ มม.)* ได้รับรางวัล ตุ๊กตาทอง สาขาลำดับภาพยอดเยี่ยม
- ๒๕๒๑** เมียหลวง (๓๕ มม.) ได้รับรางวัล ตุ๊กตาทอง สาขาลำดับภาพยอดเยี่ยม
- ๒๕๒๒** คนภูเขา (๓๕ มม.) ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง สาขา กำกับการแสดงยอดเยี่ยม และบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม
รางวัลสิงโตทองในฐานะภาพยนตร์ที่แสดงให้เห็นความตั้งใจในการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ จากการประกวดภาพยนตร์นานาชาติเอเซีย ณ ประเทศสิงคโปร์
- ๒๕๒๕** ลูกอีสาน (๓๕ มม.) ได้รับรางวัลตุ๊กตาทอง สาขา กำกับการแสดงยอดเยี่ยม และบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม
รางวัลสุพรรณหงส์ทองคำ สาขา กำกับการแสดงยอดเยี่ยม, บทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม และลำดับภาพยอดเยี่ยม
รางวัลชนะเลิศขององค์การคาทอลิกนานาชาติ ด้านภาพยนตร์ และ โสตทัศนูปการ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
รางวัลรองชนะเลิศ ในฐานะภาพยนตร์ที่สะท้อนชีวิตและการต่อสู้เพื่อความอยู่รอด จากงานประกวดภาพยนตร์นานาชาติ ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์
- ๒๕๒๘** ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด (๓๕ มม.)
- ๒๕๓๒** เรือนแพ (๓๕ มม.)

หมายเหตุ ๑. ข้อมูลนี้นับเฉพาะรางวัลที่เป็นส่วนของ วิจิตร คุณาวุฒิ แต่ภาพยนตร์หลายเรื่องยังได้รับรางวัลการประกวดในสาขาอื่น ๆ อีกจำนวนมาก โดยหลังจากภาพยนตร์เรื่อง ลูกอีสาน วิจิตร คุณาวุฒิ ประกาศไม่ขอรับรางวัลใด ๆ อีกต่อไป

๒. ภาพยนตร์ที่มี * ข้างท้าย คือภาพยนตร์ที่คุณาวุฒิและทองปอนด์ลงทุนสร้างเอง

OPEN WORLD CINEMA

ที่งาน Thailand Biennale,
Chiang Rai 2023

ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๖ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๖๗ จังหวัดเชียงรายกลายเป็นจุดหมายสำคัญในแผนที่วงการศิลปะโลก เมื่อจังหวัดเหนือสุดของประเทศไทยแห่งนี้เป็นเจ้าภาพมหกรรมศิลปะ Thailand Biennale, Chiang Rai 2023 ที่มีสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม เป็นแม่งาน ภายใต้หัวข้อหรือแนวคิด “The Open World” (เปิดโลก) จัดแสดงผลงานศิลปะทุกรูปแบบจากศิลปินไทยและนานาชาติทั่วโลก จำนวน ๖๐ คน สร้างสรรค์ผลงานและจัดแสดงในหลาย ๆ พื้นที่ทั่วจังหวัดเชียงราย นับเป็นงาน Thailand Biennale ครั้งที่ ๓ โดยสองครั้งก่อนหน้านี้จัดขึ้นที่จังหวัดกระบี่ในช่วงปลายปี ๒๕๖๑ และที่โคราชในช่วงปี ๒๕๖๔

นอกเหนือจากงานทัศนศิลป์ในแขนงต่าง ๆ การฉายภาพยนตร์เป็นอีกหนึ่งไฮไลต์ของงาน หอภาพยนตร์ได้ร่วมกับเชียงรายฟิล์มคลับ กลุ่มคนฉายหนังท้องถิ่นของจังหวัด จัดโปรแกรมภาพยนตร์ Open World Cinema สอดคล้องเป็นส่วนหนึ่งของงาน Thailand Biennale เริ่มฉายหนังชุดแรกไปเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ ที่ห้องฉายภายในหอศิลป์ร่วมสมัยเมืองเชียงราย อาคารใหม่ที่สร้างขึ้นสำหรับงานเปียนนาเล่ครั้งนี้ เปิดโปรแกรมด้วยกลุ่มหนังสั้นจากคนทำหนังที่มีพื้นเพเป็นคนเชียงราย เพื่อนำหนังของพวกเขากลับไปสู่ถิ่นที่เป็นแรงบันดาลใจตั้งต้น ได้แก่ *ทุกคนที่บ้านสบายดี* โดย ธนกฤต ดวงมณีพร, *เมืองฟ้าอมร* โดย ปาณิสรา เชื้อนเพชร, *พญาวัน* โดย ศุภามาศ บุญนิลร่วมด้วย *เรื่องเล่าจากเมืองเหนือ* โดย อรุพงษ์ รักชาติยศ ซึ่งมีทั้งคนทำหนังและ ชลิดา เอื้อบำรุงจิต ผู้อำนวยการหอภาพยนตร์ มาร่วมสนทนากับผู้ชม

ในเดือนมกราคมนี้ โปรแกรม Open World Cinema เริ่มต้นในสุดสัปดาห์วันเด็กที่ ๑๓ และ ๑๔ เป็นหนังแอนิเมชันสองเรื่อง โดยการสนับสนุนของ Institut Français ได้แก่ *The Bears' Famous Invasion* และ *Le Petit Nicolas* คัดเลือกมาเพื่อเปิดโอกาสให้คนดูทั้งครอบครัวสามารถสนุกสนานและมีส่วนร่วมไปกับเทศกาลศิลปะครั้งนี้

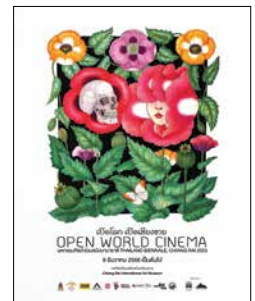
โปรแกรมสำคัญอีกหนึ่งโปรแกรมจะมีขึ้นในวันที่ ๒๐ และ ๒๑ มกราคม ฉายภาพยนตร์ไทยหาชมยากจากการอนุรักษ์ของหอภาพยนตร์สองเรื่อง ที่สะท้อนวิถีชีวิต สภาพสังคม และวัฒนธรรมของชาวล้านนาในอดีต ได้แก่ *กังวานไพร* ภาพยนตร์ไทยปี ๒๔๙๗ ที่ถ่ายทำในจังหวัดแพร่ และนำเสนอด้วย นวลสวาท ลังการพิณัฐ สตรี

ชาวเหนือเชื้อสายเจ้าลำพูนเจ้าของตำแหน่งรองนางสาวไทย ปี ๒๔๙๖ ผู้เป็นนางสาวถิ่นไทยงามคนแรก สร้างโดยสวัสดิการกรมป่าไม้ โดยหอภาพยนตร์ได้นำฟิล์ม ๑๖ มม. ฉบับเดียวที่หลงเหลืออยู่มาสแกนภาพและพากย์เสียงใหม่ เพื่อฉายในวันที่ ๒๐ สำหรับงานเปียนนาเล่เป็นครั้งแรก

ส่วนในวันที่ ๒๑ จะเป็นเรื่อง *ข้าวกำมือเดียว* (A Handful of Rice) หนังเรื่องจากสวีเดนปี ๒๔๘๓ ที่ได้รับคำเชิชมจากชาวสยามชั้นสูงทางภาคเหนือให้มาถ่ายทำที่จังหวัดเชียงใหม่และใช้นักแสดงไทยเล่าเรื่องชีวิตชาวนา วัฒนธรรมล้านนา การทำเกษตรและป่าไม้ โยงใยไปกับเรื่องชีวิตครอบครัวผัวเมีย นอกจากนี้ในคืนวันที่ ๒๐ ยังจะมีการฉายหนังกลางแปลงที่บริเวณศาลากลางจังหวัดเชียงรายหลังเก่า เรื่อง *วิถีคนกล้า* (๒๕๓๔) ผลงานสำคัญของ ยุทธนา มุกดาสนิท ที่ถ่ายทำที่เชียงราย และบริษัท ไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น ได้นำมารีมาสเตอร์ใหม่ การฉายหนังทรงคุณค่าเหล่านี้จะมีวิทยากรจากหอภาพยนตร์ร่วมพูดคุยกับผู้ชมประกอบการฉายด้วย

สำหรับวันเสาร์ที่ ๒๗ มกราคม จะเป็นโปรแกรมหนังสั้นที่สำรวจมุมมองคนรุ่นใหม่ต่อประเด็นสิ่งแวดล้อมในจังหวัดเชียงรายและวิกฤตทางสภาพอากาศในประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ *Super Mom*, *Fire Season*, *Cordillera Song* และ *พรายของ* ส่วนโปรแกรมในวันอาทิตย์ที่ ๒๘ คือ *Myanmar Diaries* (๒๐๒๒) ภาพยนตร์สามสัญชาติ เมียนมา-เนเธอร์แลนด์-นอร์เวย์ ถ่ายทำโดยกลุ่ม Myanmar Film Collective

ภาพยนตร์ทุกเรื่องเข้าชมฟรี นอกจากนี้ โปรแกรม Open World Cinema สำหรับงาน Thailand Biennale จะยังต่อเนื่องไปถึงเดือนกุมภาพันธ์และมีนาคม ๒๕๖๗ ติดตามรายละเอียดหนังที่จะฉายได้ทางเฟซบุ๊กของหอภาพยนตร์ และ Chiang Rai Film Club

กังวานไพร

ข้าวกำมือเดียว (A Handful of Rice)

ลานดาราดาวดวงที่ ๒๐๐

สดใส พันธุมโกมล

พฤษภาคมที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ | ๑๕.๐๐ น.

กิจกรรมลานดาราดาวของภาพยนตร์ ได้เดินทางมาหลักหมายที่ ๒๐๐ สำหรับผู้ที่ให้เกียรติมาประทับรอยมือรอยเท้าในวาระพิเศษนี้ เป็นอดีตดาราดาวผู้เคยสร้างชื่อเสียงในฮอลลีวูด และเป็น “ครูใหญ่” ของคนในวงการบันเทิงของไทยจำนวนมาก ทั้งยังเป็นผู้บุกเบิกการเรียนการสอนวิชาศิลปะการละครขึ้นในประเทศไทย - รองศาสตราจารย์สดใส พันธุมโกมล ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง ประจำปี ๒๕๕๔

สดใส พันธุมโกมล เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๔๗๖ (นับตามปีปฏิทินแบบเก่า ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่) เป็นธิดาของศาสตราจารย์สุภชัย วานิชวัฒนา ราชบัณฑิต และ ประยงค์ศรี วานิชวัฒนา อดีตนักแสดงภาพยนตร์ของบริษัทภาพยนตร์เสียงศรีกรุง เจ้าของโรงภาพยนตร์แห่งแรกของไทย

สดใสสนใจศิลปะการแสดงมาตั้งแต่เด็ก โดยร่วมแสดงละครเมื่อครั้งเรียนที่โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย และเมื่อเข้าเรียนคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สดใสก็ได้เข้าร่วมกิจกรรมกับชมรมดนตรี สโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มจากการเป็นนักร้อง และต่อมามีผลงานประพันธ์เพลง เช่น C.U. Polka ซึ่งยังคงใช้เป็นหนึ่งในเพลงประจำสถาบันมาจนทุกวันนี้ รวมถึงคำร้องภาษาอังกฤษในเพลงพระราชนิพนธ์แสงเทียน

เมื่อสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สดใสได้ทำงานเป็นอาจารย์ในแผนกวิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ ระหว่างนั้น ได้สอบชิงทุนฟูลไบรต์ไปเรียนปริญญาโทวิชาการสอนภาษาอังกฤษที่สหรัฐฯ แต่พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเปรมบุรฉัตร หัวหน้าแผนกได้รับสั่งให้เลือกศึกษาวิชาศิลปการละครแทน

ปีแรกที่อเมริกา สดใสเริ่มต้นเรียนการละครที่ University of North Carolina (Chapel Hill) โดยได้รับเลือกเป็นนักแสดงนำฝ่ายหญิงในละครเวทีทั้ง ๔ เรื่องของมหาวิทยาลัยในปีนั้น โดยเฉพาะเรื่องสุดท้ายที่เป็นมิวสิคัลใหญ่ การแสดงของเธอสร้างความประทับใจให้แก่คนดูอย่างมาก จนมีหนังสือพิมพ์กล่าวถึงหลายฉบับ ทั้งยังมีแมวมองจากนิวยอร์กมานั่งชม ทำให้สดใสได้รับเชิญไปออกรายการโทรทัศน์ Tonight Show ของ Jack Paar ที่นิวยอร์ก และได้รับร้องเพลงอัดแผ่นเสียงกับ Liberty Records จนเป็นที่รู้จักในชื่อ Sondie Sodsai

ปีถัดมา สดใสได้รับการแนะนำให้ย้ายเรียนที่ UCLA เพื่อจะได้ฝึกงานที่ฮอลลีวูด ที่นั่น ละครมิวสิคัลของเธอเรื่อง *Yankee, Don't Go Home* สร้างปรากฏการณ์กวาดรางวัลมากมาย รวมถึงตัวเธอที่ได้ Best Actress ทั้งยังได้รางวัล Oren Stein Memorial Award ซึ่งเป็นรางวัลสูงสุดทางด้านการละครของ UCLA โดยเธอ นับเป็นชาวต่างชาติคนแรกที่ได้รางวัลสำคัญนี้

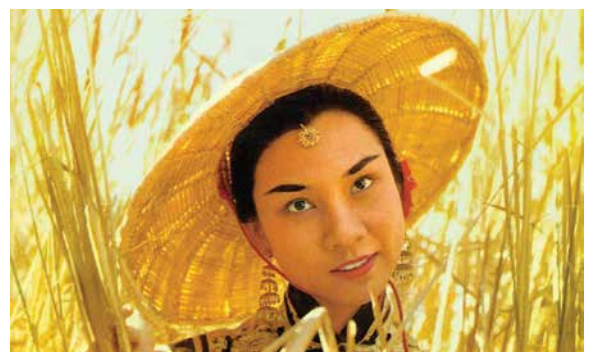
ความมหัศจรรย์ของสดใส ทำให้เธอได้รับข้อเสนอเซ็นสัญญาเป็นนักแสดงอาชีพในสังกัดของบริษัท เทเวณี เซนจูรีฟอกซ์ ค่าตอบแทนสัปดาห์ละ ๕๐๐ เหรียญ เป็นเวลา ๗ ปี แต่เธอเลือกที่จะรับเป็นทุนการศึกษาในฐานะนักศึกษาดูงานเป็นเวลา ๒ ปีแทน เพื่อที่จะได้กลับมาเปิดหลักสูตรศิลปการละครสากลในประเทศไทย

สดใสได้รับโอกาสให้ศึกษาความรู้ในทุกแขนงเกี่ยวกับศาสตร์ภาพยนตร์ที่บริษัทฟอกซ์ ทั้งการแสดง การกำกับ การตัดต่อ การเขียนบท ฯลฯ ได้เรียนรู้กับบุคคลสำคัญในวงการมากมาย และยังได้แสดงภาพยนตร์ชุดทางโทรทัศน์ของบริษัทฟอกซ์จำนวนมาก เช่น *Mike Hammer* (๒๕๐๒) *Adventures in Paradise* (๒๕๐๒-๒๕๐๕), *Hawaiian Eye* (๒๕๐๒), *The Case of The Dangerous Robin* (๒๕๐๓) ฯลฯ รวมถึงภาพยนตร์เรื่อง *Wake Me When It's Over* (๒๕๐๓) นับเป็นนักแสดงไทยคนแรกที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในระดับฮอลลีวูด นอกจากนี้ เธอยังได้เป็นตัวแทนประเทศไทยเข้าประกวดนางงามจักรวาล พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่อเมริกา และได้รับตำแหน่งนางงามมิตรภาพ

สดใสสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ และนำความรู้กลับมาจัดทำหลักสูตรวิชาศิลปการละครเป็นวิชาเอกของนิสิตอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. ๒๕๐๗ ก่อนจะก่อตั้งแผนกวิชาศิลปการละครขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งถือเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกของไทยที่เปิดสอนสาขาวิชาการด้านนี้ เธอเป็น “ครูใหญ่” ผู้ประสาทวิชาและได้รับความเคารพจากลูกศิษย์มากมายหลายรุ่น ซึ่งหลายคนนั้นได้เข้ามาสู่วงการภาพยนตร์ไทยในหลากหลายบทบาท เช่น ม.ล.พันธุ์เทวนพ เทวกุล ผู้กำกับภาพยนตร์, ศรีณยู วงษ์กระจ่าง นักแสดงภาพยนตร์, อรุณมา ยุทธวงศ์ ที่ปรึกษาการแสดงในภาพยนตร์หลายเรื่อง

ติดตามรายละเอียดกิจกรรมเพิ่มเติมได้ที่ www.fapot.or.th ●

Histories in the (film) Making ประวัติศาสตร์ที่ภาพยนตร์สร้าง

ปลายปี ๒๕๖๖ ที่ผ่านมา ประเด็นเรื่องประวัติศาสตร์ในภาพยนตร์ ถูกหยิบยกขึ้นมาถกเถียงกันอีกครั้ง เมื่อเกิดกรณีวิวาทะระหว่างผู้กำกับ สอหลีวุฒ์ ใหญ่ รีดลีย์ สก๊อตต์ กับนักประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับการบิดเบือน ประเด็นหรือละเลย ข้อเท็จจริงในภาพยนตร์เรื่อง *Napoleon* ในขณะ เดียวกัน ความนิยมของละครโทรทัศน์ภาคต่อเรื่อง “พรหมลิขิต” ที่ใช้ พื้นเรื่องในสมัยอยุธยาแต่งเติมอรรถรส ก็ได้ทำให้เหตุการณ์และบุคคล สำคัญในประวัติศาสตร์ไทยกลายเป็นกระแสที่ได้รับการนำมาอธิบาย ในวงกว้าง

แม้ภาพยนตร์จะเพิ่งถือกำเนิดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ ๑๙ อันตรงกับสมัยรัชกาลที่ ๕ ของไทย แต่สื่อภาพเคลื่อนไหวได้ทำหน้าที่ เสกให้ประวัติศาสตร์ในช่วงเวลาก่อนหน้านี้กลับมามีชีวิตบนจออย่าง ต่อเนื่อง จนบางครั้งกลายเป็นภาพจำของเหตุการณ์ที่เคยปรากฏอยู่ใน เรื่องเล่าหรือเอกสารจดหมายเหตุ แต่แน่นอนว่าภาพจำนั้นย่อมไม่ใช่ ภาพจริง และผู้สร้างภาพยนตร์ย่อมไม่อาจคาดหมายว่าทุกอย่างที่ปรากฏ ในนั้นจะเป็นข้อเท็จจริง ด้วยเงื่อนไขหลายประการ เช่น งบประมาณ กลวิธี เล่าเรื่อง เทคนิคการถ่ายทำ ไปจนถึงจุดประสงค์ในการสร้างที่มีทั้งเพื่อ ความบันเทิง ตอกย้ำความเชื่อเก่าแก่ ปลุกกระแสรักชาติ แม้กระทั่ง ต้องการนำประวัติศาสตร์มาตีความหรือสร้างความหมายใหม่

โปรแกรมภาพยนตร์เปิดศักราชใหม่ ๒๕๖๗ ประจำเดือนมกราคม และกุมภาพันธ์ หอภาพยนตร์ขอพาไปสำรวจผลงานทั้งไทยและ ต่างประเทศที่สร้างเกี่ยวกับเรื่องราวในประวัติศาสตร์ยุคก่อนจะมีภาพยนตร์ ทั้งประวัติศาสตร์จากเหตุการณ์จริง และประวัติศาสตร์ที่สร้างขึ้นใหม่ เริ่มต้นจากภาพยนตร์ไทยที่เก่าแก่ที่สุดในโปรแกรมคือ *พระเจ้าช้างเผือก* (๒๔๘๔) โดย ปรีดี พนมยงค์ ซึ่งนำตำนานสงครามระหว่างกษัตริย์ไทย กับพม่าในอดีตมาดัดแปลง เพื่อสื่อสารแนวคิดเรื่องสันติภาพในช่วง สงครามโลก ครั้งที่ ๒ อันเป็นเสมือนด้านกลับของ *เลือดสุพรรณ* (๒๕๒๒) ผลงานที่สร้างจากบทละครเวทีแนวปลุกใจรักชาติของ หลวงวิจิตรวาทการ ปัญญาชนผู้มีบทบาทในด้านชาตินิยม ที่ก้าวด้วยการเรื่องไทยรบพม่า และ ประพันธ์ขึ้นมาในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยังมีงานที่มีนัยสำคัญ ทางการเมืองอีกเรื่องคือ *มรดกพระจอมเกล้า* (๒๔๙๗) ของสำนักข่าวสาร อเมริกัน ซึ่งสร้างในยุคต้นสงครามเย็น เพื่อโฆษณาชวนเชื่อให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับไทยนั้นมีมายาวนานตั้งแต่สมัย รัชกาลที่ ๔ ยังทรงผนวช โดยมีผู้กำกับคือ ม.จ.ศุภวรรณดิศ ดิศกุล พระโอรสของกรมพระยาดำรงราชานุภาพ บิดาแห่งประวัติศาสตร์ไทย

ผลงานหนังอิงประวัติศาสตร์ที่สร้างโดยเชื้อพระวงศ์ไทย ใน โปรแกรมนี้ยังมีอีก ๒ เรื่องคือ *พันท้ายนรสิงห์* (๒๔๙๓) ที่ “เสด็จพระองค์ ขายใหญ่” พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล สร้างจากบทละครเวทีอันโด่งดัง ของพระองค์ และกลายเป็นความทรงจำร่วมของผู้คนในยุคหนึ่ง กับ *ปักธงชัย* (๒๕๐๐) ของ “เสด็จพระองค์ชายเล็ก” พระองค์เจ้าอนุสรณ์มงคลการ ซึ่งผสมผสานเกร็ดประวัติศาสตร์เข้ากับความรู้ทางการทหารของพระองค์ และเป็นหนึ่งในหนังไทยน้อยเรื่องที่กล่าวถึงสงครามปราบฮ่อสมัย รัชกาลที่ ๕

ในกลุ่มหนังไทยคลาสสิกยังมียานที่สร้างจาก “นิยายปλοม ประวัติศาสตร์” ของยาขอบ เรื่องผู้ชนะสิบทิศ ที่สร้างเป็นหนังไตรภาค ใน โปรแกรมภาคสุดท้าย *ผู้ชนะสิบทิศ ตอน ถล่มหงสาวดี* (๒๕๑๐) มาให้ชม ควบคู่กับ *มหาราชดำ* (๒๕๒๔) หนึ่งในหนังที่กล่าวถึงวีรกรรมของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระมหากษัตริย์ที่ได้รับการบอกเล่าในสื่อภาพยนตร์ อยู่บ่อยครั้ง ไปจนถึง *เจาะเวลาหาโพธิ์* (๒๕๓๕) หนังตลกวัยรุ่นที่พาตัวละคร ย้อนเวลาเข้าไปอยู่ในยุคกรุงธนบุรี ท่ามกลางสงครามพม่ากับไทย

ต่อมาเป็นงานในยุคทศวรรษ ๒๕๔๐ ช่วงที่หนังประวัติศาสตร์ไทย ถูกสร้างออกมาอย่างคึกคัก ในโปรแกรมนี้มี *บางระจัน* (๒๕๔๓) ผลงานที่ ทั้งปลุกกระแสดังกล่าวและสร้างหัวข้อสนทนาในสังคมไทยยุคนั้น กับ *ทวิภพ* (๒๕๔๗) ภาพยนตร์ที่ทั้งเคร่งครัดต่องานสร้างอันสมจริง แต่ใน ขณะเดียวกันก็ยั่วล้อและตีความประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการรอดพ้นจากการ ถูกล่าอาณานิคมของสยามไว้อย่างน่าสนใจ ก่อนจะมาถึงชุดหนังไทยร่วมสมัย สามเรื่องในสามปีหลัง คือ *อโยธยา มหาละลวย* (๒๕๖๔) หนังแอ็กชัน โรแมนติก ที่กล่าวถึงความหลากหลายเชื้อชาติและวัฒนธรรมในสมัยอยุธยา *บุพเพสันนิวาส ๒* (๒๕๖๕) ผลงานที่ต่อยอดมาจากความโด่งดังของฉบับ ละครโทรทัศน์ ที่ฉบับภาพยนตร์ข้ามมาเล่าในยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น และเรื่องล่าสุด *แมนสรวง* (๒๕๖๖) หนังแนวสืบสวนสอบสวนซึ่งมีฉากหลัง เป็นจุดเปลี่ยนผ่านและการชิงไหวชิงพริบของชนชั้นนำสมัยรัชกาลที่ ๓

ปิดท้ายด้วยกลุ่มหนังต่างประเทศ มีสองผลงานเก่าและใหม่ของ รีดลีย์ สก๊อตต์ คือ *Gladiator* (๒๕๔๓) กับ *Napoleon* (๒๕๖๖) เวอร์ชัน ล่าสุดที่เป็นกรณีถกเถียง และสองเรื่องที่กล่าวถึงรัชสมัยพระราชินีนาถ เอลิซาเบธที่ ๑ ซึ่งกลายเป็นคู่แข่งในเวทีออสการ์ปีเดียวกันคือ *Elizabeth* (๒๕๔๑) กับ *Shakespeare in Love* (๒๕๔๑) รวมถึงภาพยนตร์ที่สร้างจาก นิยายของ ลีโอ ตอลสตอย ว่าด้วยสังคมชั้นสูงของรัสเซียช่วงศตวรรษที่ ๑๙ เรื่อง *Anna Karenina* (๒๕๕๕)

พระเจ้าช้างเผือก The King of the White Elephant E

DCP

(Thailand / 1941 / 100 min)

๒๔๘๔ / กำกับโดย สันธ วัชราร / สร้างโดย ปรีดี โปรตักขัน / นำแสดงโดย เรณู กฤตยากร, ไพริน นิลเสน, สุวัฒน์ นิลเสน, หลวงศรีสุรางค์ / ความยาว ๑๐๐ นาที

ภาพยนตร์ไทยพูดภาษาอังกฤษที่ ปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโสของไทย สร้างขึ้นเพื่อส่งสารแนวคิดเรื่องสันติภาพสู่ประชาคมโลกในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ เรื่องราวของพระเจ้าจักรา กษัตริย์โยธยา ผู้เป็นธรรมราชา และโปรดการขับช้าง เมื่อพระเจ้าหงสาส่งกองทัพบุกประเทศบังคับขอช้างเผือกของพระองค์ พระเจ้าจักราได้ยกกองทัพไปสู้รบด้วยพระองค์เองจนชนะศึก และทรงสร้างสันติภาพด้วยการปล่อยช้างหงสาเป็นอิสระ

รอบฉาย: พุธที่ ๓ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น. Wed 3 Jan / 13.00
ศุกร์ที่ ๑๙ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น. Fri 19 Jan / 13.00

มรดกพระจอมเกล้า

๒๔๙๗ / กำกับโดย ม.จ.ศุภวรรณดิศ ดิศกุล / สร้างโดย สำนักข่าวสารอเมริกัน กรุงเทพฯ / ความยาว ๕๑ นาที

ผลงานภาพยนตร์เรื่องแรก ๆ ของสำนักข่าวสารอเมริกันที่เข้ามาตั้งสำนักงานในไทยในช่วงสงครามเย็น โดยให้ ม.จ.ศุภวรรณดิศ ดิศกุล พระโอรสของกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ซึ่งเป็นผู้กำกับไทย มีอาชีพเป็นผู้กำกับการแสดงสร้างในนาม ประเมรุภาพยนตร์ เนื้อเรื่องว่าด้วยสัมพันธ์ทางพระหว่างประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาลผ่านเรื่องราวระหว่างหมอบรัดเลย์กับพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และมรดกของพระองค์คือ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

รอบฉาย: พุธที่ ๓ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.
พุธที่ ๑๐ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.

ผู้ชนะสิบทิศ ตอน ถล่มหงสาวดี

๒๕๑๐ / กำกับโดย เนรมิต / สร้างโดย เจ้าพระยาภาพยนตร์ / นำแสดงโดย ไชยา สุริยัน, พิศมัย วิไลศักดิ์, กรรณ ยูวกร / ความยาว ๑๔๓ นาที

ภาคสุดท้ายของมหากาพย์ภาพยนตร์ที่สร้างจากนวนิยาย ผู้ชนะสิบทิศ ของยาขอบ เมื่อ จะเด็ด ได้รับมอบหมายให้ปราบเมืองแปร แต่กลับหนีทัพไปพาตัว กุสุมา คนรักกลับออกมาจากหงสา แม้พระเจ้าตะเบ็งชเวตี้จะพิโรธจนตัดความสัมพันธ์ แต่ด้วยความปรีชาสามารถของจะเด็ด ความสัมพันธ์จึงกลับมาราบรื่นตามเดิม วันหนึ่งเมื่อ ไขลู จากหงสาวดี กลับมากำจัดพระมหาเถร พระอาจารย์ของทั้งคู่ จะเด็ดและพระเจ้าตะเบ็งชเวตี้จึงร่วมกันยกทัพเพื่อถล่มหงสาวดีให้พินาศเพื่อเป็นการล้างแค้น

รอบฉาย: พุธที่ ๔ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.
พฤหัสบดีที่ ๑๘ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.

มหาราชดำ

๒๕๒๔ / กำกับโดย ทรนง ศรีเชื้อ / สร้างโดย สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล, สปป / นำแสดงโดย พิศาล อัครเศรณี, มนต์รี เจนอักษร / ความยาว ๑๑๒ นาที

ภาพยนตร์ที่ดัดแปลงจากตำนาน กุเอกราชของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช โดยเพิ่มตัวละครสมมุติเข้าไปเป็นกลุ่มทหาร ๙ นาย นำโดยหลวงหาญและขุนพยัคฆ์ ซึ่งตีฝ่าวงล้อมทัพพม่าหนีมาอยู่รณภูมิหลังเสียกรุงครั้งแรก ทั้งหมดต้องเผชิญหน้ากับการรังควานจากทัพพม่า รวมทั้งขุนเดือต คนไทยผู้แปรพักตร์ซึ่งสร้างรอยแค้นแก่หลวงหาญเป็นอย่างยิ่ง

รอบฉาย: พุธที่ ๔ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.
พุธที่ ๑๗ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.

เจาะเวลาหาโก๊ะ

๒๕๓๕ / กำกับโดย บัณฑิต ฤทธิกุล, เจริญ ศุภกาญจน์, ทองก้อน ศรีทับทิม / สร้างโดย ไพรสตาร์ โปรดักชั่น / นำแสดงโดย สันติสุข พรหมศิริ, จักรกฤษณ์ อัมรินทร์, จันทรีจิรา จูแจ้ง, แอน ทองประสม / ความยาว ๑๒๓ นาที

ภาคต่อจาก “โก๊ะจำปานะโก๊ะ” เมื่อนักศึกษากลุ่มหนึ่งและรุ่นน้องจะไปมอบของขวัญให้กับเด็กชาวเขา โดย “พรานโก๊ะ” อาสาจะพาไปเที่ยว แต่กลับพลัดหลงอีกครั้ง ทั้งยังเกิดแผ่นดินไหวจนทำให้พวกเขาได้ย้อนกลับไปถึงสมัยกรุงธนบุรีที่มีการรบระหว่างไทยกับพม่า ขณะเดียวกันพวกโจรปากลุ่มเดิมก็ยังคงตามมาราวีพวกเขาถึงในอดีต

รอบฉาย: พุธที่ ๑๐ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.
พฤหัสบดีที่ ๑๘ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.

Anna Karenina E

(UK, USA / 2012 / 129 min)

๒๕๕๕ / กำกับโดย Joe Wright / สร้างโดย Universal Pictures, Focus Features, Working Title Films / นำแสดงโดย Keira Knightley, Jude Law, Aaron Taylor-Johnson / ความยาว ๑๒๙ นาที (ภาษาอังกฤษ คำบรรยายภาษาไทย)

ผลงานที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมอมตะของลีโอ ตอลสตอย ที่จะพาย้อนกลับไปชมเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมไฮโซรัสเซีย ยุคคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ ตีแผ่ในทุแงมุมความรัก ตั้งแต่ความเสน่หาระหว่างผู้ใหญ่ ไปจนถึงความผูกพันระหว่างแม่ลูก ขณะที่ อันนา คาเรนินา กำลังตั้งคำถามว่าความสุขของชีวิตคืออะไร ความเปลี่ยนแปลงก็เกิดขึ้นกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบข้างเธอ

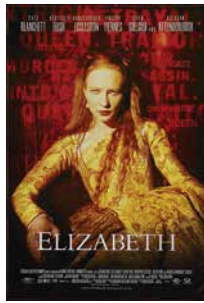
รอบฉาย: พุธที่ ๑๑ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น. Thu 11 Jan / 13.00
อาทิตย์ที่ ๒๑ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น. Sun 21 Jan / 13.00

Elizabeth E

(UK / 1998 / 124 min)

๒๕๔๑ / กำกับโดย Shekhar Kapur / สร้างโดย Poly Gram Filmed Entertainment, Working Tittle Films / นำแสดงโดย Cate Blanchett, Liz Giles, Rod Culbertson / ความยาว ๑๒๔ นาที (ภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส คำบรรยายภาษาไทย)

ราชินีเอลิซาเบธขึ้นครองราชย์

ท่ามกลางกระแสวิกฤตการณ์เมืองและศาสนา การช่วงชิงบัลลังก์ แผนกบฏในราชสำนัก และการทรยศหักหลัง ความขัดแย้งระหว่างความต้องการส่วนตัวกับหน้าที่ประมุขที่พระนางต้องแบกรับหล่อหลอมให้ทรงแข็งแกร่งจนนำประเทศไปสู่ความเป็นปึกแผ่น

รอบฉาย: พุธที่ ๑๑ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น. Thu 11 Jan / 15.30
อาทิตย์ที่ ๒๘ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น. Sun 28 Jan / 13.00

อโยธยา มหาละลอย

๒๕๖๔ / กำกับโดย ภาณุ พันธ์ศิริ / สร้างโดย โมโนฟิล์ม / นำแสดงโดย จิรายุ ตั้งศรีสุข, เมลดา สุศรี, สพล อัศวมั่นคง / ความยาว ๑๔๐ นาที

ในยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลง รัชสมัยและการเข้ามาของต่างชาติ ทำให้ อโยธยาดกอยู่ในความวุ่นวาย เรียวสี่ชายหนุ่ม ผู้ออกตามหาชาติกำเนิดอันคลุมเครือได้พบรักกับ ออสร้อย หญิงงามที่กำลังจะตกไปเป็นคู่ครองของชายสูงศักดิ์ ผู้เพียบพร้อมทั้งอำนาจ บริวาร ศิลปะการต่อสู้และมนตร์อาคม ทำให้ เรียวสี่ต้องต่อสู้ด้วยชีวิตและศักดิ์ศรี เพื่อให้ได้มาซึ่งรักแท้หนึ่งเดียว และคำตอบว่าเขาใคร่

รอบฉาย: ศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.
เสาร์ที่ ๒๐ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.

สนับสนุนภาพยนตร์โดย
MONO STREAMING
COMPANY LIMITED

ทวิภพ The Siam Renaissance (Director's Cut) E

(Thailand / 2004 / 143 min)

๒๕๔๗ / กำกับโดย สุรพงษ์ พินิจคำ / สร้างโดย फिल्मบางกอก / นำแสดงโดย วนิดา เฟเวอร์, รังสิโรจน์ พันธุ์เพ็ง / ความยาว ๑๔๓ นาที

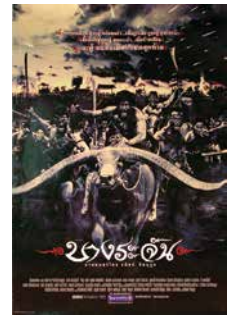

ผลงานที่ สุรพงษ์ พินิจคำ นำ ทวิภพ นิยายเรื่องดังของหม่อมอมรวงศ์วิจิตรมาดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ขึ้นใหม่ในแบบฉบับของเขาเอง เล่าเรื่องราวของหญิงสาวชาวไทยยุคปัจจุบันที่หลงมิติไปอยู่ในสยามสมัยแผ่นดินของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประเทศมหาอำนาจทางตะวันตกพยายามจะเข้ามายึดครอง

รอบฉาย: ศุกร์ที่ ๑๒ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น. Fri 12 Jan / 15.30
เสาร์ที่ ๒๗ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น. Sat 27 Jan / 15.30

บางระจัน

๒๕๔๓ / กำกับโดย ธนิตย์ จิตนุกูล / สร้างโดย फिल्मบางกอก / นำแสดงโดย บิณฑ์ บรรลือฤทธิ์, วินัย ไกรบุตร, บงกช คงมาลัย / ความยาว ๑๑๘ นาที

ภาพยนตร์ที่บอกเล่าตำนานวีรกรรมของชาวบ้านบางระจันที่คนไทยรู้จักกันดีในฐานะภาพแทนของความสมัครสมานสามัคคีอุทิศตนต่อสู้กับศัตรูที่เข้ามารุกราน โดยเพิ่มอรรถรสให้ตัวละครนำซึ่งเป็นชาวบ้านธรรมดาทั้ง ๑๑ คนมีมิติมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ประสบความสำเร็จอย่างมาก ทั้งด้านรายได้และรางวัล รวมทั้งได้รับการยอมรับในต่างประเทศ

รอบฉาย: อังคารที่ ๑๖ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.
เสาร์ที่ ๒๐ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.

Napoleon E

(USA / 2023 / 158 min)

๒๕๖๖ / กำกับโดย Ridley Scott / สร้างโดย Apple Studios, Scott Free Productions / นำแสดงโดย Joaquin Phoenix, Vanessa Kirby, Tahar Rahim / ความยาว ๑๕๘ นาที (ภาษาอังกฤษและฝรั่งเศส คำบรรยายภาษาไทย)

มหากาพย์การต่อสู้เพื่อขึ้นครองบัลลังก์ของจักรพรรดินโปเลียน โบนาปาร์ต ผ่านมุมมองความสัมพันธ์อันลึกซึ้งระหว่างเขากับ โจเซฟิน หญิงสาวที่เป็นรักแท้หนึ่งเดียวของเขา

รอบฉาย: อังคารที่ ๑๖ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.
Tue 16 Jan / 15.30
อาทิตย์ที่ ๒๘ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.
Sun 28 Jan / 15.30

สนับสนุนภาพยนตร์โดย

ปกรังไชย

๒๕๐๐ / กำกับโดย หม่อมอุบล ยุคล ณ อยุธยา / สร้างโดย ละโว้ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย สมยศ อินทรกำแหง, รัตนารักษ์ อินทรกำแหง / ความยาว ๙๔ นาที

ภาพยนตร์ไทยอิงประวัติศาสตร์จากเหตุการณ์สงครามปราบฮ่อในสมัยรัชกาลที่ ๕ เรื่องราวของ ร้อยตรีเต็ม และทหารในบังคับบัญชาที่ต้องเดินทางไปส่งเสบียง กระสุนปืน และเวชภัณฑ์ให้แก่ค่ายทหารไทยที่กำลังขาดแคลนอยู่ที่เมืองใด ปฏิบัติการนี้ต้องรักษาเป็นความลับมิให้ฝ่ายจีนฮ่อล่วงรู้ เพื่อไม่ให้ค่ายทหารไทยที่เมืองใดถูกบุกโจมตี

รอบฉาย: พุธที่ ๑๗ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.
พฤหัสบดีที่ ๘ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.

เลือดสุพรรณ

DCP

๒๕๒๒ / กำกับโดย เชิด ทรงศรี / สร้างโดย
เชิดชัยภาพยนตร์ / นำแสดงโดย ไพโรจน์
สังวริบุตร, ลลนา สุลาวัลย์, ส. อาสนจินดา /
ความยาว ๑๓๘ นาที

ภาพยนตร์ที่สร้างจากบทละคร
อิงประวัติศาสตร์ของหลวงวิจิตรวาทการ เล่าเหตุการณ์สมัยอยุธยา
หมู่บ้านแห่งหนึ่งในเมืองสุพรรณบุรี คีนหนึ่ง ดวงจันทร์ ลูกสาวของ
หัวหน้าหมู่บ้านถูกขโมยไป แต่ได้ ทับ ผู้อ้างว่าเป็นทหารไทยช่วยให้เธอ
รอดพ้นมาได้ ต่อมาเมื่อถูกกองทัพพม่าบุกยึด ดวงจันทร์จึงพบว่า
แท้จริงแล้วทับคือ มังราย บุตรของแม่ทัพใหญ่ผู้คุมทัพมาในครั้งนั้น แต่
แม้จะเกลียดพม่ามากเท่าไร เธอก็ไม่สามารถห้ามใจไม่ให้รักมังรายได้

รอบฉาย: สุรินทร์ ๑๙ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.
อาทิตย์ที่ ๒๑ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.

พันท้ายนรสิงห์

๒๔๙๓ / กำกับโดย มารุต / สร้างโดย อัครินภาพยนตร์
/ นำแสดงโดย ชูชัย พระขรรค์ชัย, สุพรรณ บุณยะพิมพ์
/ ความยาว ๑๐๘ นาที

ภาพยนตร์ที่สร้างจากบทละครเวทีของ
พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล โดย
เล่าเรื่องที่แต่งขึ้นจากเรื่องเกร็ดในพงศาวดารและประวัติศาสตร์สมัย
กรุงศรีอยุธยาตอนปลาย เล่าเรื่องราวความผูกพันระหว่างพระเจ้าเสือ
กับ นายสิน หรือพันท้ายนรสิงห์ ผู้คุมเรือพระที่นั่ง ผู้ซื่อสัตย์และเป็น
ที่รักใคร่ แต่วันหนึ่งกลับเกิดเหตุให้สินต้องตัดสินใจสร้างบั้งค้ำหัวเรือ
ชนเข้ากับกิ่งไม้จนหัวเรือหักเพื่อหยุดการเสด็จประพาสกลางคัน และ
ทูลขอให้พระเจ้าเสือประหารตนเพื่อรักษาจารีตตามกฎหมายเทียบบาล

รอบฉาย: พุทธิที่ ๓๑ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.
เสาร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.

Gladiator E

(USA / 2000 / 155 min)

๒๕๔๓ / กำกับโดย Ridley Scott / สร้างโดย Dreamworks
Pictures, Universal Pictures, Scott Free Productions
/ นำแสดงโดย Russell Crowe, Joaquin Phoenix,
Connie Nielsen / ความยาว ๑๕๕ นาที (ภาษาอังกฤษ
คำบรรยายภาษาไทย)

ภาพยนตร์ยอดเยี่ยมรางวัลออสการ์ ครั้งที่ ๗๓ เรื่องราวของ
แมกซิมัส แม่ทัพผู้ประสบความสำเร็จจากการชนะศึกสงครามการ
ขยายอาณาจักรโรมันภายใต้ร่มเงาของจักรพรรดิมาร์คัส ออเรเลียส
ผู้หวังให้เขาสืบทอดตำแหน่ง แต่ คอมโมดัส ลูกชายที่แท้จริงรู้สึก
ไม่พอใจ พร้อมออกคำสั่งให้ตามจับกุมแมกซิมัส ข้อหาโค่นล้มบัลลังก์
จนทำให้แมกซิมัสต้องหนีเอาตัวรอด ก่อนจะกลายเป็นทาสที่เข้าร่วม
เป็นกลาдиเอเตอร์ นักรบเดนตายผู้แสดงฝีมือเพลงดาบให้ผู้ชมรับชม

รอบฉาย: สุรินทร์ ๒ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น. Fri 2 Feb / 15.30
อังคารที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น. Tue 13 Feb / 15.30

แมนสรวง Man Suang E

DCP

(Thailand / 2023 / 120 min)

๒๕๖๖ / กำกับโดย ชาตชาย เกษนัส, กฤษฎา วิทยาจรรณ, พันพิสา รูปเทียน /
สร้างโดย Be On Cloud / นำแสดงโดย ณัฐวิญญู วัฒนกิตติพัฒน์, ภาควิ
รมไทรทอง, อัครภัทร พลพิบูลย์, ธนายุทธ ฐาปกรณ์ธยา / ความยาว ๑๒๐ นาที

เชม และ วาน สองหนุ่มจากเมืองแปดริ้ว รับภารกิจเข้าไป
สืบเนื่องใน “แมนสรวง” สถานเริงรมย์ที่ลึกลับในพระนคร ซึ่งเป็นที่
วางแผนและตกลงทางการเมืองในปลายสมัยรัชกาลที่ ๓ แห่งกรุง
รัตนโกสินทร์ ทั้งคู่ได้พบกับ “ฉัตร” มื่อตะโพนของ
วงดนตรี ความสัมพันธ์ของพวกเขาพัฒนาไปพร้อม
กับความลับของแมนสรวงรวมถึงปมในใจของทั้งสาม
ที่ค่อย ๆ เผยออกมา

รอบฉาย: เสาร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น. Sat 3 Feb / 13.00
(สนทนากับทีมงานสร้างหลังจบภาพยนตร์)
พุธที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น. Wed 14 Feb / 13.00

บุพเพสันนิวาส ๒

๒๕๖๕ / กำกับโดย อิศรณ ตรีศิริเกษม / สร้างโดย GDH 559 / นำแสดงโดย
ธนวรรธน์ วรรณธนะ, ราณี แคมเปน, พริส อินทโรทาลัย / ความยาว ๑๖๕ นาที

หลังจากครองรักกันอย่างหวานชื่นจนตายจากเมื่อครั้งสมัย
อยุธยา พี่หมื่นและแม่หญิงการะเกดก็ได้กลับมาเกิดใหม่ในสมัย
รัตนโกสินทร์ตอนต้น กลายเป็น ภพ นายช่างหนุ่มผู้ฝันถึงหญิงสาว
คนหนึ่งมานานหลายปี จนเมื่อเขาได้พบกับ เกสร ผู้หญิงที่หน้าเหมือน
สาวในฝัน ภพจึงตามจีบเธอ แต่ติดตรงที่เกสรเป็นผู้หญิงหัวก้าวหน้า
เธอจึงไม่เชื่อเรื่องบุพเพสันนิวาส ทั้งยังกำลังสนใจ เมธัส ชายหนุ่มหน้า
ฝรั่งที่ชอบใช้คำพูดแปลกผิดยุค

รอบฉาย: เสาร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.
พุธที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

ดูหนังคลาสสิกกับกิตติศักดิ์ สุวรรณโกติน

Shakespeare in Love E

(USA / 1998 / 123 min)

๒๕๔๑ / กำกับโดย John Madden / สร้างโดย Universal
Pictures, Miramax, The Bedford Falls Company /
นำแสดงโดย Gwyneth Paltrow, Joseph Fiennes,
Geoffrey Rush / ความยาว ๑๒๓ นาที (ภาษาอังกฤษ
คำบรรยายภาษาไทย)

ภาพยนตร์รางวัลออสการ์ สาขาภาพยนตร์
ยอดเยี่ยม ครั้งที่ ๗๑ ถ่ายทอดเรื่องราวที่แต่งขึ้นใหม่
โดยอาศัยตัวละครที่มีชีวิตอยู่จริงในประวัติศาสตร์ของ วิลเลียม
เชกสเปียร์ ชายหนุ่มที่ขาดแรงบันดาลใจในการเขียนบทละครเรื่องใหม่
กระทั่งเขาได้เข้าไปมีสัมพันธ์กับ ไวลโอลา หญิงงามในอุดมคติผู้กลาย
มาเป็นแรงบันดาลใจให้เขาแต่งบทประพันธ์อันโด่งดังอย่าง Romeo
and Juliet

รอบฉาย: สุรินทร์ ๑๖ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๔.๐๐ น. Fri 16 Feb / 14.00
(สนทนากับ กิตติศักดิ์ สุวรรณโกติน หลังจบภาพยนตร์)

โปรแกรมพิเศษ วันเด็กแห่งชาติ

บุรุษน้อยผจญภัย

๒๕๖๐ / สร้างโดย The Monk Studios /
ความยาว ๒๕ นาที

แอนิเมชันซีรีส์ผลงานของ

The Monk Studios แอนิเมชันสตูดิโอสัญชาติไทย ผลงานระดับ
ฮอลลีวูด ที่สนับสนุนเข้าร่วมโครงการโรงหนังโรงเรียนของหอภาพยนตร์
เล่าเรื่องราวของกลุ่มเพื่อนรักต่างสายพันธุ์ที่อยู่ร่วมกันในโลกแห่ง
ความผจญภัยแสนกว้างใหญ่ใต้ท้องทะเล

รอบฉาย: เสาร์ที่ ๑๓ มกราคม เวลา ๑๐.๓๐ น. และ ๑๑.๓๐ น.

โรงหนังโรงเรียน Script Lab Short Films (๕๖ นาที)

ผลงานหนังสั้นที่ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการ “โรงหนัง
โรงเรียน Script Lab” ที่จัดเวิร์กช็อปเขียนบทภาพยนตร์สั้นสำหรับ
เด็กและเยาวชน เมื่อปี ๒๕๖๔

จ๋อม (Whoosh)

กำกับโดย นารัท พิชัย /
ความยาว ๒๖ นาที

“เพื่อน” ไม่อยากเรียนวิชาว่ายน้ำ เพราะกลัวเพื่อนจะล้อเลียน
ท่าทาง และหน้าตาตลก ๆ ตอนเธอว่ายน้ำ เพื่อนจึงโกหกคุณตาทุกครั้ง
ในวันที่มีเรียนวิชาพลว่าเธอไม่สบาย จนคุณตาจับสังเกตได้และ
ค่อย ๆ สร้างความมั่นใจให้แก่เธอ

มหาศึกป้องกันเตียงตั้ง...ให้ถึงฝัน (Go Try Before Cry)

กำกับโดย สิริภพ สันทักดี / ความยาว ๓๐ นาที

แคสเปอร์ นักเรียนชั้นประถมที่มีความฝันอยากเป็นนักกีฬา
ป้องกันของโรงเรียน แต่ทว่าฝีมือยังไม่ดีนัก แม้จะฝึกฝนอย่าง
เอาเป็นเอาตาย โชคชะตาทำให้เขาพบกับไม้ป้องกันผีเสื้อที่มีตัวหนังสือ
เขียนไว้ว่า “อย่ามาปัด”

รอบฉาย: เสาร์ที่ ๑๓ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.

PAW Patrol the Movie

๒๕๖๔ / กำกับโดย Cal Brunker / สร้างโดย Paramount
Pictures, Nickelodeon Movies, Spin Master
Entertainment / ความยาว ๙๐ นาที

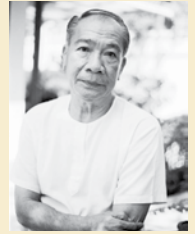
ภาพยนตร์จากแอนิเมชันขวัญใจเด็ก ๆ
ร่วมสมัย เล่าเรื่องราวในเมืองแอดเวนเจอร์ซิตี เมื่อ
ฮัมมิงเจอร์ ศัตรูตัวฉกาจ เข้ารับตำแหน่งนายกเทศมนตรีของเมือง
และเริ่มสร้างความหายนะ ไรเดอร์และเหล่าเจ้าลูกสุนัขฮีโร่ตัวโปรด
ของทุกคน จึงต้องเข้ามาปกป้องพลเมือง

รอบฉาย: เสาร์ที่ ๑๓ มกราคม เวลา ๑๕.๐๐ น.

คุณาวุฒิ ๑๐๑ : A Retrospective

โปรแกรมฉายภาพยนตร์เนื่องในวาระ
๑๐๑ ปี ชาตกาล วิจิตร คุณาวุฒิ หรือ “คุณาวุฒิ”
ผู้กำกับเจ้าของฉายา “เศรษฐีตุ๊กตาทอง” และ
ศิลปินแห่งชาติสาขาภาพยนตร์คนแรก ผู้ต่อสู้
อยู่ในวงการหนังไทยมายาวนานและมีปณิธาน
อันแรงกล้าในการสร้างภาพยนตร์ไทยที่มี
คุณค่าและความหมาย โดยในโปรแกรมนี้ได้คัดเลือกผลงานที่
“คุณาวุฒิ” และครอบครัวลงทุนสร้างเองด้วยความอุตสาหะ ไปจนถึง
งานยุคหลังชิ้นสำคัญที่กำกับให้แก่บริษัท ไฟว์สตาร์ โปรดักชั่น จำกัด

มือโจร

๒๕๐๔ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย แผลมทอง
ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย อุดลย์ ดุลยรัตน์, ประจวบ
ถุกษามณี, เยาวลักษณ์ มณีเดช / ความยาว ๙๕ นาที

ภาพยนตร์เรื่องแรกที่กำกับ วิจิตร
คุณาวุฒิ สร้างด้วยตนเอง และเป็นเรื่องแรกที่
ได้รางวัลตุ๊กตาทอง ก่อนจะมีฉายาเศรษฐี
ตุ๊กตาทองในเวลาต่อมา โดยสร้างจากบท
ประพันธ์ของเขาเอง เล่าเรื่องราวของ แสงโสม สาวสวยที่ต้องหลบหนี
ความผิดไปกบดานอยู่ที่เหมืองแร่เขาอิมคริม และบังเอิญพบกับ
หมอนพพร นายแพทย์ประจำเหมืองคนใหม่ที่จะเดินทางไปพร้อมกัน
แต่ระหว่างทางทั้งคู่กลับถูก เสือยอด จอมโจรผู้โด่งดังในละแวกนั้น
บุกออกมาจับกุมตัว เพื่อหวังให้หมอนพพรไปรักษาภรรยาของตนที่
กำลังป่วยหนัก

รอบฉาย: อังคารที่ ๒๓ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.

เสาร์ที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.

เรือนแพ

๒๕๓๒ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย ไฟว์สตาร์
โปรดักชั่น / นำแสดงโดย สันติสุข พรหมศิริ, รอน
บรรจงสร้าง, วีระ บำรุงศรี, สมรัช นกษร / ความยาว
๑๓๐ นาที

ผลงานการกำกับภาพยนตร์เรื่อง
สุดท้ายของ วิจิตร คุณาวุฒิ ที่สร้างจากอมตะ
หนังไทยในอดีต ว่าด้วย เจน แก้ว และริน
สามหนุ่มเพื่อนรักที่อาศัยอยู่ด้วยกันที่เรือนแพริมน้ำ และสนิทสนมกับ
เพ็ญ ลูกสาวเจ้าของเรือนแพที่พวกเขาช่วยกันเช่า ก่อนจะแยกย้าย
กันไปใช้ชีวิต เจนไปสมัครเป็นตำรวจ รินเป็นนักร้อง ส่วนแก้วไปเป็น
นักมวย แต่แล้วโชคชะตาก็นำพาให้ทั้งสามกลับมาพบกันอีกครั้งใน
ความสัมพันธ์ที่ไม่เหมือนเดิม

รอบฉาย: อังคารที่ ๒๓ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.

อังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

Remastered by

ไทรโค

๒๕๑๐ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย
แหลมทองภาพยนตร์ / นำแสดง
โดย มิตร ชัยบัญชา, โสกา สภาพร / ความ
ยาว ๑๒๖ นาที

เรื่องราวว่าด้วยมรดกเลือดต้องคำสาปของผู้คนแห่งบ้าน
ไทรโคถึงสามรุ่น เพราะความมั่งมากในทรัพย์สินและกามารมณ์ จาก
พระยาธีระรัตน์ ผู้เป็นเจ้าของบ้านจนกลายเป็นอัมพาต กิติ ทายาท
ผู้เดียวที่เป็นไข้เพราะถูกวางยาพิษ จนถึง ยี่งยัง หนุ่มอาภัพผู้เติบโตมา
โดยไม่รู้จักกระทั่งชาติกำเนิดของตน และตกเป็นเป้าสังหารของบรรดา
ผู้คนที่หมายปองมรดกแห่งไทรโค

รอบฉาย: พฤษภิมุขที่ ๒๕ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.
ศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.

เกิดเป็นหงส์

๒๕๐๙ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย แหลมทอง
ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา, เพชร
เชวราภรณ์ / ความยาว ๑๔๓ นาที

แม้จะมีภรรยาแล้วถึง ๓ คน แต่ เทพ
บรรณา เศรษฐีหนุ่มจอมเจ้าชู้ ก็ยังมาหลงใหล
ในตัว หม่อมเจ้าหญิงมารศรีสร้อย จนอยากได้มาเป็นภรรยาอีกคน ทิว
หนุ่มชาวบ้านผู้เคยพลาดท่าเสียคนรักแก่เทพไปแล้ว จึงทุ่มเททั้งชีวิต
คอยขัดขวางเศรษฐีหนุ่มเต็มที เพื่อพิสูจน์ว่าอำนาจเงินของเทพไม่อาจ
มดใจหม่อมเจ้าหญิงมารศรีสร้อยได้เฉกเช่นคนอื่น ๆ

รอบฉาย: พฤษภิมุขที่ ๒๕ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.
ศุกร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.

น้ำเซาะทราย

๒๕๑๖ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย
แหลมทองภาพยนตร์ / นำแสดงโดย นาท
ภูวนัย, มยุรฉัตร เหมือนประสิทธิเวช, วันดี
ศรีตรัง / ความยาว ๑๐๗ นาที

ภาพยนตร์ฉบับแรกที่สร้างจากนวนิยายเรื่องดังของ กฤษณา
อโศกสิน เล่าเรื่องราวของ ภิรม และ วรรณรี คู่รักที่ใช้ชีวิตอยู่คู่กับลูกน้อย
สองคนที่กำลังเติบโตใหญ่ จนเมื่อ พุดกรอง ม่ายสาวผู้เป็นเพื่อนรักของ
วรรณรีได้เข้ามาใกล้ชิดกับพวกเขา และเกิดมีสัมพันธ์กับภิรม ครอบครัว
ที่เคยสงบสุขก็ถึงคราวต้องแตกสลาย

รอบฉาย: ศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.
พุธที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.

ปากกาเทพ

๒๕๑๙ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย แหลมทอง
ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย สมบัติ เมทะนี, มยุรฉัตร
เหมือนประสิทธิเวช, สรพงศ์ ชาตรี, ทศนัฏฐ์
เสนียวงศ์ ณ อยุธยา, ดวงใจ หทัยกาญจน์ / ความยาว
๑๑๙ นาที

หนึ่งในผลงานที่วิจิตร คุณาวุฒิ สร้าง
จากนวนิยายของ กฤษณา อโศกสิน เล่าเรื่องของ รำพร เศรษฐินิสาว
ที่หย่าร้างกับสามีเพราะเขาไปมีชู้ ต่อมารำพรได้ที่อุปการะเงินทุนการ
ศึกษาให้แก่ อาซา ชายหนุ่มรุ่นน้อง เพื่อแลกกับความรัก แต่ปัญหา
ก็เกิดขึ้น เมื่อลูกเลี้ยงของเธอก็แอบมีใจให้กับอาซาเช่นกัน

รอบฉาย: ศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.
อังคารที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.

โปรแกรมพิเศษ ASEAN Classic จากเทศกาลภาพยนตร์อาเซียนแห่งกรุงเทพมหานคร ๒๕๖๖

Sultan Mahmood Mangkat di-Julang (The Passing of Sultan Mahmood) E

(Singapore / 1961 / 125 min)

๒๕๐๔ / กำกับโดย K.M. Basker / นำแสดงโดย Maria Menado, Noordin
Ahmad, M. Amin, Siput Sarawak / ความยาว ๑๒๕ นาที (ภาษามลายู
คำบรรยายภาษาไทยและอังกฤษ)

ภาพยนตร์ที่ดัดแปลงจากตำนานพื้นบ้านในศตวรรษที่ ๑๗
ว่าด้วยเรื่องราวของ เมกัต ศรี รามา ผู้เดินทางกลับบ้านหลังจากได้รับ
ชัยชนะเหนือโจรสลัด ณ ท้องทะเลกัวลา เซดิลี ทันใดนั้นเรื่องราว
หึงหวงเชิงชู้สาวก็ได้เริ่มต้นขึ้น ภายหลังที่เขาแต่งงานกับ วัน อนุม
หญิงสาวที่เขาช่วยเหลือระหว่างร่วมรบที่สงครามครูเสด

รอบฉาย: อาทิตย์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น. Sun 4 Feb / 13.00

The Burmese Harp E

(Japan / 1956 / 116 min)

๒๔๙๙ / กำกับโดย ICHIKAWA Kon / นำแสดง
โดย MIKUNI Rentarō, YASUI Shōji /
ความยาว ๑๑๖ นาที (ภาษาญี่ปุ่น คำบรรยาย
ภาษาไทยและอังกฤษ)

หน้าร้อนปี พ.ศ. ๒๔๘๘ กองทัพจักรวรรดิญี่ปุ่นผู้พ่ายศึก ซึ่ง
ตั้งกองกำลังที่ชายแดนพม่า ได้พยายามหลบหนีเข้ามายังประเทศไทย
ภายหลังสงครามสิ้นสุดลง มิซึชิมะ ถูกทางการส่งตัวให้ชักชวนกองทัพ
ปลดอาวุธและยอมจำนน แต่เขากลับได้รับคำปฏิเสธ ผลพวงอันเลวร้าย
ของสงครามทำให้มิซึชิมะพลัดพรากจากสหาย จนทำให้เขาเบนเข็ม
เข้าสู่เส้นทางแห่งจิตวิญญาณของพุทธศาสนา

รอบฉาย: อาทิตย์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น. Sun 4 Feb / 15.30

ผู้หญิงคนนั้นชื่อบุญรอด Boon Rawd E

(Thailand / 1985 / 122 min)

๒๕๒๘ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย
ไพโรจน์ พรตักขันธ์ / นำแสดงโดย ลินดา
คำอัญเจริญ, วิลเลียม เมลเซอร์ / ความยาว
๑๒๒ นาที

DCP

ภาพยนตร์ที่ วิจิตร คุณาวุฒิ ดัดแปลงจากบทประพันธ์เรื่องดัง
ของโบตัน เรื่องราวของ บุญรอด หญิงสาวผู้ยืนหยัดไม่ยอมเป็นเมียเช่า
ให้แก่ทหารอเมริกัน ที่มาตั้งฐานทัพในประเทศไทยช่วงสงครามเย็น
แม้จะประสบกับความยากลำบากและคำสบประมาทต่าง ๆ นานา

รอบฉาย: อังคารที่ ๖ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น. Tue 6 Feb / 13.00
อาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น. Sun 25 Feb / 13.00

หัวใจป่า

๒๕๑๕ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย
แหลมทองภาพยนตร์ / นำแสดงโดย
นาท ภูวนัย, เพชรา เขวราชฤทธิ์ / ความยาว
๑๔๒ นาที

ภาพยนตร์ที่ วิจิตร คุณาวุฒิ นำ *มือโจร* ผลงานของตนในอดีต
มาดัดแปลงสร้างใหม่ เล่าเรื่องราวของ แสงนภา ซึ่งถูกปรับปรักให้เป็น
ผู้ต้องสงสัยคดีฆาตกรรม เธอจึงจำต้องลี้ภัยเพื่อรอวันพิสูจน์ความจริง
ในระหว่างเดินทางแสงนภาได้พบกับคุณหมอวิญญูและคณะเจ้าบะ
สาวสวยเพื่อนร่วมทาง แต่โชคร้ายยังไม่หมด เมื่อขุมโจรเสือหาญออก
บุกปล้นและจับเธอไว้เป็นตัวประกัน

รอบฉาย: พุธที่ ๗ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.
ศุกร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

แม่ศรีไพร

๒๕๑๔ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย
แหลมทองภาพยนตร์ / นำแสดงโดย นาท
ภูวนัย, เพชรา เขวราชฤทธิ์ / ความยาว ๑๗๕
นาที

ผลงานภาพยนตร์ ๓๕ มม.

เรื่องแรกของ วิจิตร คุณาวุฒิ เล่าเรื่องราวของหญิงสาวชื่อ ก้อนทอง ที่
ถูกชายหนุ่มชื่อ อินทร บุกเข้าคุกเธอในคืนวันแต่งงาน และพาไปกักตัว
ที่หมู่บ้านกะเหรี่ยงซึ่งซ่อนอยู่กลางป่า ก้อนทองจึงต้องปรับตัวเข้ากับ
ชีวิตในหมู่บ้าน พร้อม ๆ กับค้นหาสาเหตุว่าทำไมอินทรจึงจับตัวเธอมา
กักขังไว้ที่นี่

รอบฉาย: พุธที่ ๗ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.
อังคารที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

DCP

นางสาวโพรงดิน

๒๕๐๘ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย แหลมทองภาพยนตร์ / นำแสดงโดย
มิตร ชัยบัญชา, พิศมัย วิไลศักดิ์ / ความยาว ๑๓๘ นาที

จากบทประพันธ์ของ สุวัฒน์ วรดิลก สาวน้อย โพรงดิน สกฤณา
ผู้เกิดในตระกูลสูงศักดิ์ หลังจากบิดาถึงแก่กรรม คุณหญิงพิน มารดา
ของเธอได้แต่งงานใหม่กับ อาทร ผู้รักโพรงดินเสมอลูกสาว กระทั่ง
วันหนึ่ง อาทรมีอันจากไป เหตุการณ์จึงพลิกผันให้โพรงดินต้องไปอยู่ไร่
กระต่ายเต็น และได้พบกับ ศล ทองปราย ทนายความชาวไร่รูปร่างงาม

รอบฉาย: ศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.
พุธที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

เสน่ห์บางกอก

๒๕๐๙ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย แหลมทองภาพยนตร์ / นำแสดงโดย
พร ภิรมย์, ภาวนา ชนะจิต / ความยาว ๑๓๖ นาที

ภาพยนตร์ที่คุณาวุฒิสร้างจากบทละครวิทยุของ อาจินต์
ปัญญพรรค์ ได้รับการบันทึกว่าเป็นต้นแบบภาพยนตร์เพลงลูกทุ่ง
เล่าเรื่องของ แพร หนุ่มลูกทุ่งบ้านศาลาเกวียน ผู้หวังเข้าไปหา
ความเจริญในเมืองบางกอก ถึงกับยอมหนีการบวชทดแทนพระคุณ
พ่อแม่ และหนีการแต่งงานกับ สไบ สาวลูกบ้านนาที่พ่อแม่เลือกไว้ให้

รอบฉาย: เสาร์ที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.
พุธที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.

คนภูเขา

๒๕๒๒ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย ไพโรจน์ พรตักขันธ์ / นำแสดงโดย มนต์รี
เจนอักษร, วลัยกร เพาว์รัตน์, สุภาวดี เทียนสุวรรณ / ความยาว ๑๒๗ นาที

ภาพยนตร์แนวมานุษยวิทยาเรื่องสำคัญของ วิจิตร คุณาวุฒิ
ว่าด้วย อาโยะ ชาวเขาเผ่าอีก้อ ที่ถูกขับไล่เพียงเพราะเมียของเขา
คลอดลูกฝาแฝด ซึ่งถือว่าจะนำโชคร้ายมาสู่เผ่าตามความเชื่อดั้งเดิม
อาโยะและเมียต้องระหกระเหินเร่ร่อนออกจากเผ่าไปพบกับอุปสรรค
มากมาย รวมไปถึงขบวนการค้าฝิ่นเถื่อน

รอบฉาย: อาทิตย์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.
พฤหัสบดีที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.

Remastered by

เมียหลวง

๒๕๒๑ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย ไพโรจน์ พรตักขันธ์ /
นำแสดงโดย จตุพล ภูอภิรมย์, วงเดือน อินทราวุธ, วิยะดา
อุมารินทร์, สันทนา สารทรัพย์ / ความยาว ๑๔๕ นาที

ผลงานชิ้นเอกจากบทประพันธ์เรื่องดังของ
กฤษณา อโศกสิน ที่ได้รับการสร้างเป็นละครโทรทัศน์
ในเวลาต่อมาอีกหลายฉบับ เล่าเรื่องราวของ ดร.วิกันดา ที่ต้องรับมือ
กับผู้หญิงมากมายที่เข้ามาพัวพันกับ ดร.อนิรุทธิ์สามีของเธอ จนกระทั่ง
เธอต้องมาปะทะกับ อรุณรัตน์ ม่ายสาวสวยที่มาพร้อมเล่ห์เหลี่ยมและ
ลูกเล่นสารพัดเพื่อเล่นสงครามจิตวิทยากับวิกันดา

รอบฉาย: พุธที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.
อาทิตย์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

DCP

ลูกอีสาน

๒๕๒๕ / กำกับโดย คุณาวุฒิ / สร้างโดย
ไฟว์สตาร์โปรดักชั่น/ นำแสดงโดย ทองปาน
โพทอง, จันทรเพ็ญ ศิริเทพ, ไกรลาศ
เกรียงไกร / ความยาว ๑๓๑ นาที

ผลงานที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นภาพยนตร์ไทยที่ดีที่สุดตลอดกาลเรื่องหนึ่ง ดัดแปลงจากวรรณกรรมรางวัลซีไรต์ของ คำพูน บุญทวี เล่าภาพชีวิตอันสวยงามเรียบง่ายของเด็กชายคนบนแผ่นดินอีสาน ที่แสดงถึงวิถีชีวิตดั้งเดิมซึ่งต้องพึ่งพิงธรรมชาติเป็นหลัก แม้จะลำบากยากแค้น ทว่าชีวิตที่ค่อย ๆ เติบโตผ่านวัฒนธรรมพื้นถิ่นบริสุทธิ์นี้ทำให้เด็กชายคนกลายเป็นลูกอีสานโดยแท้จริง

รอบฉาย: เสาร์ที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

พฤหัสบดีที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

Archive Rediscovery

โปรแกรมพิเศษที่นำฟิล์มหนังไทยในคลังอนุรักษ์ซึ่งถูกหลงลืมหรือเลือนหายไปจากการรับรู้ มาจัดฉายให้ผู้ชมร่วมสมัยได้ค้นพบและศึกษาทำความเข้าใจใหม่อีกครั้ง ประเดิมด้วยผลงานหาญกล้าของ สุรสีห์ ผาธรรม เรื่อง **บ้าย..บาย ไทยแลนด์** (๒๕๓๐) และภาพยนตร์ไทย ๑๖ มม. อายุ ๗๐ ปี ที่สร้างโดยสวสติกการกรมป่าไม้ เรื่อง **กังวานไพร** (๒๕๔๗)

บ้าย..บาย ไทยแลนด์

๒๕๓๐ / กำกับ สุรสีห์ ผาธรรม / สร้างโดย แจ่มจันทร
ภาพยนตร์ / นำแสดงโดย พร้อมพงศ์ นพฤทธิ์, จามจุรี
เชิดโฉม, ดุ๊กกระโดน / ความยาว ๑๐๗ นาที

กำจรเจ้าของบริการภาพยนตร์แห่งอุดรธานี และบรรดาผองเพื่อนต่างได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจจนวันหนึ่งพวกเขาตัดสินใจปลอมตัวไปร่วมขบวนของศูนย์อพยพชาวลาวที่เดินทางไปยังอเมริกา ด้วยความหวังว่าจะยกระดับชีวิตให้ดีขึ้นกว่าเดิม

รอบฉาย: เสาร์ที่ ๒๗ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น.

พุธที่ ๓๑ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.

กังวานไพร

๒๕๔๗ / กำกับโดย ส. อาสนจินดา / สร้างโดย สวสติกการ
กรมป่าไม้ / นำแสดงโดย สมพงษ์ ปิณฑิตการ, นวลสวาท
ลังการพันธ์ุ, ทักษิณ แจ่มผล / ความยาว ๗๙ นาที

เชิดชัย วนพงษ์ เจ้าหน้าที่ป่าไม้แขวง จังหวัดแพร่คนใหม่ ถูก สกล เจ้าของบริษัทสกลพานิช คิดแผนชั่วชักชวนให้มาเป็นพวก แต่เชิดชัยกลับปฏิเสธ เขาจึงถูกรังควานโดยทักษ์ สมุนของสกล แต่ในขณะเดียวกัน เขาก็ได้รู้จักกับ เบญจวรรณ น้องสาวของภรรยาทักษ์ ผู้เพิ่งเรียนจบกลับมา และคอยช่วยเหลือให้เชิดชัยรอดพ้นจากการถูกหมายเอาชีวิต

รอบฉาย: พฤหัสบดีที่ ๘ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

อาทิตย์ที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น.

โปรแกรมภาพยนตร์โลก

ภาพยนตร์เยอรมัน

สนับสนุนโดย สถาบันเกอเธ่ ประเทศไทย

Ask, Mark ve Ölüm (Love, Deutschmarks and Death) E

(Germany / 2022 / 96 min)

๒๕๖๕ / กำกับโดย Cem Kaya / ความยาว ๙๖ นาที
(ภาษาตุรกี เยอรมัน และอังกฤษ คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

สารคดีที่ เจม คายา ผู้กำกับชาวเยอรมัน เชื้อสายตุรกี ถ่ายทอดให้เห็นว่าคลื่นการอพยพของพลเมืองตุรกีไปยังเยอรมนี มีส่วนช่วยในการพัฒนาอุตสาหกรรมเพลงป๊อปของตุรกีได้อย่างไรบ้าง

รอบฉาย: อังคารที่ ๙ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น. Tue 9 Jan / 13.00
อังคารที่ ๓๐ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น. Tue 30 Jan / 15.30

The Ordinaries E

(Germany / 2022 / 124 min)

๒๕๖๕ / กำกับโดย Sophie Linnenbaum / นำแสดงโดย
Fine Sendel, Jule Böwe, Henning Pekar / ความยาว
๑๒๔ นาที (ภาษาเยอรมัน คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

เพาลา เป็นตัวประกอบธรรมดาคนหนึ่ง ในสังคมสามชนชั้นแห่งโลกภาพยนตร์ เธอพยายามพิสูจน์ว่าตนสมควรเป็นผู้ได้รับบทแสดงนำ ก่อนจะพบว่าตัวเองตกอยู่ในห้วงลึกของโลกแห่งภาพยนตร์ ยืนอยู่บนชายขอบของโครงเรื่อง และหลงทางอยู่ในฉากที่โดนตัดออกไป

รอบฉาย: อาทิตย์ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น. Sun 11 Feb / 13.00
พฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น. Thu 22 Feb / 13.00

ภาพยนตร์สเปน

สนับสนุนโดย

สถานเอกอัครราชทูตสเปนประจำประเทศไทย

Los santos inocentes (The Holy Innocents) E

(Spain / 1984 / 107 min)

๒๕๒๗ / กำกับโดย Mario Camus / นำแสดงโดย Alfredo
Landa, Terele Pávez, Belén Ballesteros / ความยาว
๑๐๗ นาที (ภาษาสเปน คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

หนึ่งในผลงานที่ได้รับการยอมรับว่ายอดเยี่ยมที่สุดในประวัติศาสตร์ภาพยนตร์สเปน สร้างจากนิยายของ มิเกล เดลibes นักเขียนคนสำคัญของประเทศเล่าเรื่องราวในช่วงปี ๑๘๖๐ ของครอบครัวชาวไร่ผู้ต้องดูแลพื้นที่ให้กับเจ้าของที่ดินผู้มั่งคั่ง ณ เมืองชนบทแห่งหนึ่ง

รอบฉาย: พุธที่ ๒๔ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น. Wed 24 Jan / 13.00
อังคารที่ ๓๐ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น. Tue 30 Jan / 13.00

El viaje a ninguna parte (Voyage to Nowhere) E

(Spain / 1986 / 134 min)

๒๕๒๙ / กำกับโดย Fernando Fernán Gómez / นำแสดงโดย José Sacristán, Laura del Sol, Juan Diego / ความยาว ๑๓๔ นาที (ภาษาสเปน คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

ภาพยนตร์ชนะเลิศรางวัลโกยาของสเปน ทั้งภาพยนตร์ยอดเยี่ยม ผู้กำกับยอดเยี่ยม และบทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม สร้างจากงานเขียนในชื่อเดียวกันของผู้กำกับ แฟร์นันโด แฟร์นัน โกเมซ เล่าเรื่องราวของครอบครัวคณะแสดงตลกที่เดินทางไปแสดงตามเมืองต่าง ๆ ซึ่งต้องผจญกับความรัก ความผิดหวัง ปัญหาทางการเงิน และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

รอบฉาย: อาทิตย์ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น. Sun 11 Feb / 15.30
พฤหัสบดีที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น. Thu 22 Feb / 15.30

ภาพยนตร์ฝรั่งเศส

สนับสนุนโดย สถานเอกอัครราชทูต

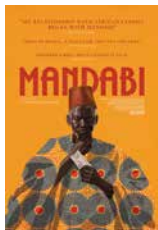
ฝรั่งเศสประจำประเทศไทย, สถาบันฝรั่งเศสประจำประเทศไทย

Mandabi (The Money Order) E

(Senegal, France / 1968 / 92 min)

๒๕๑๑ / กำกับโดย Ousmane Sembène / นำแสดงโดย Makhourdia Gueye, Ynouss N'Diaye, Isseu Niang / ความยาว ๙๒ นาที (ภาษาวอลอฟและฝรั่งเศส คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

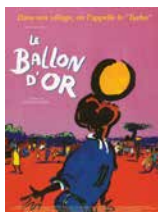
ภาพยนตร์ชิ้นเอกของ อูสมาน เซมเบเน ผู้กำกับคนสำคัญชาวเซเนกัล เรื่องราวของ อิบราฮิม่า ที่ได้รับธนาคารจากหลานชายที่อาศัยอยู่ที่กรุงปารีส แต่เมื่อจะนำเอกสารไปขึ้นเงิน เขากลับต้องพัวพันกับการทุจริตในระบบราชการของประเทศ

รอบฉาย: ศุกร์ที่ ๕ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น. Fri 5 Jan / 13.00
อาทิตย์ที่ ๑๔ มกราคม เวลา ๑๓.๐๐ น. Sun 14 Jan / 13.00

Le ballon d'or (The Golden Ball) E

(France, Guinea / 1994 / 93 min)

๒๕๓๗ / กำกับโดย Cheik Doukouré / นำแสดงโดย Aboubacar Sidiki Sumah, Agnès Soral, Habib Hammoud / ความยาว ๙๓ นาที (ภาษาฝรั่งเศส คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

เรื่องราวของ คานิมาดิ เด็กชายชาวกินี ผู้ใฝ่ฝันเป็นนักกีฬาที่ประสบความสำเร็จ การผจญภัยของเขาได้เริ่มต้นขึ้นเมื่อวันหนึ่งได้รับลูกฟุตบอลจากแพทย์ชาวฝรั่งเศส เขาย้ายไปยังกรุงโกนากรี เพื่อฝึกทักษะฟุตบอลให้ฉกาจ เมื่อถูกเรียกตัวติดทีมชาติ พร้อมกับวาดหวังว่าวันหนึ่งจะได้รับเลือกให้เล่นในสโมสรชื่อดังในฝรั่งเศส

รอบฉาย: อังคารที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น. Tue 13 Feb / 13.00
อังคารที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๓.๐๐ น. Tue 27 Feb / 13.00

ภาพยนตร์ญี่ปุ่น

สนับสนุนโดย เจแปนฟาวน์เดชั่น กรุงเทพฯ

Glasses

๒๕๕๐ / กำกับโดย OGIGAMI Naoko / นำแสดงโดย KOBAYASHI Satomi, ICHIKAWA Mikako, KASE Ryo / ความยาว ๑๐๖ นาที (ภาษาญี่ปุ่น คำบรรยายภาษาไทย)

ฟิล์ม ๑๖ มม.

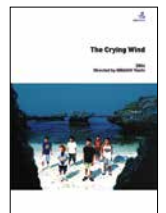
ทาเอโกะ เดินทางไปยังเมืองชายทะเลแห่งหนึ่งในวันหยุดช่วงฤดูใบไม้ผลิ เธอพักอยู่ที่บ้านพักของ ฮามาตะ ที่ซึ่งผู้คนรู้สึกได้มารวมตัวกัน ที่นี่ยังมีการออกกำลังกายแปลก ๆ เรียกว่า Merci Taiso ที่ชาวเกาะจะออกมาปฏิบัติกันทุกเช้า แม้ว่าแรก ๆ ทาเอโกะจะยังปรับตัวไม่ได้ แต่เมื่อเวลาผ่านไปมิตรภาพของคนที่นี่ทำให้เธอได้รับรู้ถึงความสุข

รอบฉาย: อังคารที่ ๙ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.
อาทิตย์ที่ ๑๔ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น.

The Crying Wind

๒๕๔๗ / กำกับโดย HIGASHI Yōichi / นำแสดงโดย FUKUHARA Akira, HARUYA Fumio, HOSoyAMADA Takahito / ความยาว ๑๐๖ นาที (ภาษาญี่ปุ่น คำบรรยายภาษาไทย)

ฟิล์ม ๑๖ มม.

เรื่องราวชีวิตบนเกาะโอกินาวาของเชอิกิชิ ชาวประมงวัย ๗๐ ปี ผู้ใช้ชีวิตอยู่กับ อะคิระ หลานชายวัย ๑๒ ปี ณ หาดทรายที่อยู่ไม่ไกลจากบ้านของทั้งคู่ มีหวัะโหลกของนักบินหน่วยกล้าตายสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ผิงอยู่ แม้เวลาจะผ่านมานานาน แต่เรื่องราวความทรงจำและความรักที่ผูกโยงกับหวัะโหลกนี้ยังคงไม่ลบเลือน

รอบฉาย: ศุกร์ที่ ๒ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.
อังคารที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ เวลา ๑๕.๓๐ น.

ภาพยนตร์อิหร่าน

สนับสนุนโดย ศูนย์วัฒนธรรม สถานเอกอัครราชทูต สาธารณรัฐอิสลามแห่งอิหร่าน ประจำกรุงเทพฯ

Bazmande (The Survivor) E

(Iran / 1995 / 118 min)

๒๕๓๘ / กำกับโดย Seifollah Dad / นำแสดงโดย Essam Abachi, Salma Al-Masri, Sabah Barakat / ความยาว ๑๑๘ นาที (ภาษาเปอร์เซีย คำบรรยายภาษาอังกฤษ)

ผลงานที่ดัดแปลงจากนวนิยายเรื่อง "Returning to Haifa" ของ กัสซัน คานาฟานี ว่าด้วยเรื่องราวที่เกิดขึ้นในปี ค.ศ. ๑๙๖๗ ของคู่รักชาวปาเลสไตน์ ซึ่งกลับมายังเมืองที่ถูกทำลายจากสงคราม เพื่อตามหา ฟาร์ฮาน ลูกชายคนเล็กผู้สูญหายของพวกเขา

รอบฉาย: ศุกร์ที่ ๕ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น. Fri 5 Jan / 15.30
พุธที่ ๒๔ มกราคม เวลา ๑๕.๓๐ น. Wed 24 Jan / 15.30

โปรแกรมฉายเดือนมกราคม

Screening Programme | JANUARY 2024

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
	1	2	3	4	5	6
		13.00 น. แดดรื้อลม แรง ความรักกำลังจะมา 15.30 น. American Graffiti	13.00 น. พระเจ้าช้างเผือก 15.30 น. มรดกพระจอมเกล้า	13.00 น. ผู้ชนะสิบทิศ ตอน กล่มหงสาวดี 15.30 น. มหาราชดำ	13.00 น. The Money Order 15.30 น. The Survivor	โปรแกรมภาพยนตร์สั้น ที่ได้รับรางวัลจาก เทศกาลภาพยนตร์สั้น ครั้งที่ 27
7	8	9	10	11	12	13
โปรแกรมภาพยนตร์สั้น ที่ได้รับรางวัลจาก เทศกาลภาพยนตร์สั้น ครั้งที่ 27		13.00 น. Love, Deutschmarks and Death 15.30 น. Glasses	13.00 น. เจาะเวลาหาโพธิ์ 15.30 น. มรดกพระจอมเกล้า	13.00 น. Anna Karenina 15.30 น. Elizabeth	13.00 น. อโยธยา มหาละลวย 15.30 น. ทวิภพ Director's Cut	10.30 และ 11.30 บุรุษน้อยผจญภัย 13.00 Script Lab 15.00 Paw Patrol
14	15	16	17	18	19	20
13.00 น. The Money Order 15.30 น. Glasses		13.00 น. บางระจัน 15.30 น. Napoleon	13.00 น. ปักธงไชย 15.30 น. มหาราชดำ	13.00 น. เจาะเวลาหาโพธิ์ 15.30 น. ผู้ชนะสิบทิศ ตอน กล่มหงสา	13.00 น. พระเจ้าช้างเผือก เสียดสุพรรณ	13.00 น. บางระจัน 15.30 น. อโยธยา มหาละลวย
21	22	23	24	25	26	27
13.00 น. Anna Karenina 15.30 น. เสียดสุพรรณ		13.00 น. มือโอร 15.30 น. เรือนแพ	13.00 น. The Holy Innocents 15.30 น. The Survivor	13.00 น. ไทรโคก 15.30 น. เกิดเป็นหงส์	13.00 น. น้ำเซาะทราย 15.30 น. ป่ากามเทพ	13.00 น. บ๊าย..บ้าย ไทยแลนด์ 15.30 น. ทวิภพ Director's Cut
28	29	30	31	จัดฉายวันอังคาร-อาทิตย์ ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าชม อ่านรายละเอียดและสำรองที่นั่งได้ที่ www.fapot.or.th 		
		13.00 น. The Holy Innocents 15.30 น. Love, Deutschmarks and Death	13.00 น. พันท้ายนรสิงห์ 15.30 น. บ๊าย..บ้าย ไทยแลนด์			

โปรแกรมฉายเดือนกุมภาพันธ์

Screening Programme | FEBRUARY 2024

อาทิตย์	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์	เสาร์
				1	2	3
				14.00 น. ลานดารา สดใส พันธุมโกมล	13.00 น. The Crying Wind 15.30 น. Gladiator	13.00 น. แมนสรวง + สนทนาลงจอภาพยนตร์
4	5	6	7	8	9	10
13.00 น. The Passing of Sultan Mahmood 15.30 น. The Burmese Harp		13.00 น. ผู้หญิงคนนั้นชื่อ บุญรอด 15.30 น. เรือนแพ	13.00 น. หัวใจป่า 15.30 น. แม่ศรีไพร	13.00 น. ปักธงไชย 15.30 น. กังวานไพร	13.00 น. ไทรโคก 15.30 น. นางสาวไพร่ดก	13.00 น. พันท้ายนรสิงห์ 15.30 น. บุพเพสันนิวาส ๒
11	12	13	14	15	16	17
13.00 น. The Ordinaries 15.30 น. Voyage to Nowhere		13.00 น. Le ballon d'or 15.30 น. Gladiator	13.00 น. แมนสรวง 15.30 น. บุพเพสันนิวาส ๒	เปิดนิทรรศการ คุณวุฒิ ๑๐๐	14.00 น. Shakespeare in Love ดูหนังคลาสสิกกับ กิตติศักดิ์ สุวรรณโกศล	13.00 น. มือโอร 15.30 น. เสน่ห์บางกอก
18	19	20	21	22	23	24
13.00 น. กังวานไพร่ 15.30 น. คนภูเขา		13.00 น. ป่ากามเทพ 15.30 น. แม่ศรีไพร่	13.00 น. น้ำเซาะทราย 15.30 น. เมี่ยงหลวง	13.00 น. The Ordinaries 15.30 น. Voyage to Nowhere	13.00 น. เกิดเป็นหงส์ 15.30 น. หัวใจป่า	13.00 น. สารคดี วิถีตร คุณวุฒิ 15.30 น. ลูกอีสาน
25	26	27	28	29		
13.00 น. ผู้หญิงคนนั้นชื่อ บุญรอด 15.30 น. เมี่ยงหลวง		13.00 น. Le ballon d'or 15.30 น. The Crying Wind	13.00 น. เสน่ห์บางกอก 15.30 น. นางสาวไพร่ดก	13.00 น. คนภูเขา 15.30 น. ลูกอีสาน		

โปรแกรม | Coming of Daze วันผ่านของวัยว้าวุ่น | Histories in the (film) Making ประวัติศาสตร์ที่ภาพยนตร์สร้าง | คุณวุฒิ ๑๐๐ : A Retrospective
| Archive Rediscovery | โปรแกรมพิเศษวันเด็กแห่งชาติ | ASEAN Classic | โปรแกรมเทศกาลภาพยนตร์สั้น ครั้งที่ 27 | โปรแกรมภาพยนตร์โลก

หอภาพยนตร์
(องค์การมหาชน)

ขึ้นทะเบียน มรดกภาพยนตร์ของชาติ

ครั้งที่ 14

14

ร่วมเป็นส่วนหนึ่ง

ในการเสนอ 1 หนังไทยในดวงใจ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือก
ขึ้นทะเบียนมรดกภาพยนตร์ของชาติประจำปี 2567
เนื่องในวันอนุรักษ์ภาพยนตร์ไทย

ภายใต้หลักเกณฑ์ต่อไปนี้

คุณค่าทางประวัติศาสตร์และความทรงจำ
คุณค่าทางศิลปะภาพยนตร์
มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์
บูรณภาพ
อิทธิพลต่อคนและสังคม

ตั้งแต่วันนี้
– 30 เมษายน
2567

อ่านรายละเอียดและร่วมเสนอรายชื่อได้ที่ www.fapot.or.th

☎ 02-482-2013-5

📺 FilmArchiveThailand

🌐 www.fapot.or.th

📌 [thaifilmarchivepage](https://www.facebook.com/thaifilmarchivepage)

📷 @thaifilmarchive